

Zatrudnienie, edukacja i rozwój przedsiębiorczości:

Przewodnik dla imigrantów w Cork

Opublikowany przez Nasc: The Irish Immigrant Support Centre
(Irlandzki Ośrodek Wspierania Imigrantów)

Projekt wspierany przez Biuro Ministra ds. Imigracji oraz Pobal

Niniejszy przewodnik dostępny jest w języku francuskim, polskim, arabskim oraz rosyjskim i mandaryńskim na stronie Nasc: www.nascireland.org

Informacje wydawcy

Opublikowano przez Nasc, Irlandzki Ośrodek Wspierania Imigrantów z siedzibą przy 35 Mary Street, Cork.

Aktualne informacje z marca 2008

All content copyright © Nasc 2008

Szczególne podziękowania kierujemy do następujących osób:

- *Emmet Murphy*
- Peter Szlovak*
- Redmond Jennings*
- Michael Lyons*
- Paul Dunbar*
- Fiona Finn*

Nasc: Irlandzki Ośrodek Wspierania Imigrantów

Nasc to pozarządowa organizacja z siedzibą w Cork, której celem jest wyjście naprzeciw potrzebom imigrantów zamieszkujących Cork i jego okolice.

Zgodnie z nazwą organizacji pochodzącą od irlandzkiego słowa „nasc” (oznaczającego „ogniwo”), ośrodek stanowi pomost pomiędzy imigrantami w Cork a społecznością lokalną pełniącą funkcję gospodarza. Nasza organizacja stawia sobie za cel stworzenie środowiska sprzyjającego integracji wszystkich grup społecznych w oparciu o zasadę równości, społecznej integracji oraz praw człowieka.

Misją Nasc jest wspieranie i umożliwianie swobodnego rozwoju nowo przybyłych zarówno na poziomie indywidualnym jak i zbiorowym. Doświadczenia Nasc w tej dziedzinie służą promowaniu sprawiedliwych, transparentnych oraz spójnych procedur integracyjnych.

Nasza działalność wspiera się na trzech filarach:

- 1) Doradztwo indywidualne
 - Nasc zapewnia porady indywidualne dotyczące wszelkich kwestii poruszanych w niniejszej broszurze
- 2) Budowanie potencjału społeczności i jego rozwój
- 3) Działania w oparciu o politykę społeczną i kampanie informacyjne.

Projekt „Zatrudnienie, edukacja i rozwój przedsiębiorczości” realizowany jest w ramach trzeciego filaru, czyli w ramach działań informacyjnych i społecznych.

Ośrodek otwarty jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 17:30. W weekendy Nasc udostępnia swoje pomieszczenia biurowe organizacjom mniejszości etnicznych oraz prowadzi kursy wieczorowe.

Nasc, The Irish Immigrant Support Centre
Enterprise House
35 Mary Street
Cork

Tel.: + 353 21 431 7411

E-mail: info@nascireland.org

Strona internetowa: www.nascireland.org

Registered Limited Company by Guarantee No. 335227

Registered Charity No. CHY13752

Wstęp

Aby proces integracji mógł przebiegać w Cork pomyślnie, niezbędne jest zapewnienie imigrantom wsparcia w zakresie dostępu do szkolnictwa i zatrudnienia oraz wspieranie i rozwój ich przedsiębiorczości.

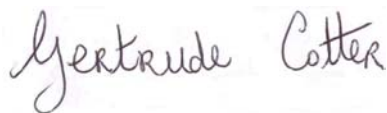
W każdym mieście szukanie pracy, odpowiedniego kursu lub informacji na temat założenia własnej działalności gospodarczej może stanowić problem dla nowo przybyłych mieszkańców. Dlatego też Nasc przygotował niniejszą broszurę, która ma być wyczerpującym źródłem informacji kierowanym przede wszystkim do imigrantów w Cork.

Broszura jest częścią projektu Nasc „Zatrudnienie, edukacja i rozwój przedsiębiorczości” zainicjowanego w kwietniu 2007 roku. Projekt finansowany jest przez Biuro Ministra ds. Integracji w ramach programu zwiększania nakładów na wspieranie procesu integracji legalnych imigrantów w społeczeństwie irlandzkim.

Niniejsza publikacja jest tylko jedną z wielu inicjatyw organizowanych przez Nasc w ciągu całego roku, których celem jest promowanie procesów integracyjnych i wspieranie strategicznego planowania działań dotyczących tak ważkich zagadnień jak zatrudnienie, dostęp do szkolnictwa oraz rozwój przedsiębiorczości.

Mamy nadzieję, iż informacje zawarte w broszurze pozwolą nowo przybyłym jak i tym, którzy zdążyli już się osiedlić w Cork rozwijać swój potencjał i osiągnąć zamierzone cele zawodowe. Publikacja ta jest projektem stale ewoluującym, wobec czego mile widziane są wszelkie sugestie jej dotyczące. Dokument zostanie umieszczony na stronie internetowej, gdzie będzie regularnie aktualizowany

Nasc chciałby niniejszym skierować wyrazy wdzięczności do Biura Ministra ds. Integracji za wsparcie projektu.

Gertrude Cotter,
Dyrektor,
Nasc.

Słowniczek przydatnych pojęć

Wiza	Osoby z krajów wymienionych na liście zobowiązane są do uzyskania wizy przed przyjazdem do kraju.
Residency Stamps	Residency stamp (pozwolenie na pobyt w formie pieczętki w paszporcie) w skali od 1 do 4 dają obywatelom spoza EOG pozwolenie na pobyt w Irlandii na okres i na warunkach określonych w pozwoleniu.
Osoba ubiegająca się o azyl	Osoba ubiegająca się o azyl/ochronę w kraju, do którego przybyła. Osobie takiej przyznaje się status oczekującej na azyl do momentu rozpatrzenia jej podania przez Ministerstwo Sprawiedliwości.
Uchodźca	Uchodźca to osoba, której Minister Sprawiedliwości przyznał ochronę uchodźczą i status uchodźcy ¹ .
Status 'Leave-to-Remain'	Osoba, której przyznano status 'leave-to-remain' (pozwolenie na pozostanie) ma prawo pozostać w Irlandii tymczasowo ze względów humanitarnych na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości.
Rodzice obywateli urodzonych w Irlandii	Rodzice obywateli urodzonych w Irlandii otrzymali pozwolenie na pobyt w Irlandii na okres 2 lat w ramach jednorazowego programu. W 2007 roku osoby te mogły ubiegać się o przedłużenie prawa pobytu o kolejne 3 lata po spełnieniu określonych warunków.
Obywatele EOG	Obywatele EOG to osoby z krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w którego skład wchodzi kraje członkowskie UE oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria.
Współmałżonkowie/osoby spoza EOG na utrzymaniu obywatela Irlandii	Osoby spoza EOG mogą uzyskać pozwolenie na pobyt w Irlandii na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości, jeśli są współmałżonkami lub pozostają na utrzymaniu obywatela Irlandii.
Współmałżonkowie /osoby spoza EOG na utrzymaniu obywatela UE	Osoby spoza EOG mogą uzyskać pozwolenie na pobyt w Irlandii na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości, jeśli są współmałżonkami lub pozostają na utrzymaniu obywatela UE, który/a jest zatrudniony/a w Irlandii lub prowadzi własną działalność gospodarczą.
Rezydencja długoterminowa	Minister Sprawiedliwości może zezwolić obywatelom spoza EOG na przedłużenie prawa pobytu o kolejne 5 lat, jeśli zamieszkiwali oni legalnie w Irlandii przez pełny okres 60 miesięcy na podstawie pozwolenia na pracę.

¹ Osoby ubiegające się o azyl, którym nie przyznano statusu uchodźcy i których powrót do kraju ojczystego jest niemożliwy, mogą starać się o ochronę dodatkową. Dzięki niej korzystają oni z takich samych praw co osoby o statusie uchodźcy w zakresie dostępu do pracy/zatrudnienia lub założenia własnej działalności gospodarczej. W tym kontekście informacje podawane w niniejszej broszurze odnośnie uchodźców dotyczą także osób korzystających z ochrony dodatkowej.

Spis treści

INFORMACJE WYDAWCY	2
NASC: IRLANDZKI OŚRODEK WSPIERANIA IMIGRANTÓW	3
WSTĘP	4
SŁOWNICZEK PRZYDATNYCH POJĘĆ	5
SPIS TREŚCI	6
ZATRUDNIENIE.....	1
PRAWO DO ZATRUDNIENIA	1
<i>Obywatele EOG</i>	<i>1</i>
<i>Uchodźcy.....</i>	<i>1</i>
<i>Osoby z pieczętką uprawniającą do pobytu – Stamp 4</i>	<i>1</i>
<i>Osoby ubiegające się o azyl.....</i>	<i>1</i>
<i>Studenci.....</i>	<i>1</i>
<i>Pozwolenia na pracę dla obywateli spoza EOG.....</i>	<i>2</i>
CO JEST NIEZBĘDNE, ABY PRACOWAĆ W IRLANDII	2
<i>PPS Number (Numer PPS)</i>	<i>2</i>
<i>Dodatkowe informacje na temat podatków</i>	<i>3</i>
NIEODPŁATNA POMOC DLA OSÓB SZUKAJĄCYCH PRACY	4
<i>FÁS.....</i>	<i>4</i>
<i>Biura pracy w Cork.....</i>	<i>5</i>
<i>Partnerstwo na rzecz miasta Cork.....</i>	<i>6</i>
<i>Ośrodek dla bezrobotnych CCTU.....</i>	<i>7</i>
SZUKANIE PRACY	7
<i>Lokalne i ogólnokrajowe dzienniki z ogłoszeniami o pracę</i>	<i>7</i>
<i>Strony internetowe z ogłoszeniami o pracę</i>	<i>7</i>
<i>Prywatne agencje rekrutacyjne w Cork.....</i>	<i>9</i>
<i>Ubieganie się o pracę.....</i>	<i>21</i>
<i>Zawody regulowane</i>	<i>23</i>
<i>Kwalifikacje zdobyte w innych krajach</i>	<i>23</i>
PRAWA PRACOWNICZE	23
<i>Płaca minimalna</i>	<i>23</i>
<i>Godziny pracy</i>	<i>24</i>
<i>Wielojęzyczny przewodnik po prawach pracowniczych 2007</i>	<i>25</i>
<i>Publikacje na temat praw pracowniczych</i>	<i>25</i>
<i>Przestrzeganie praw pracowniczych.....</i>	<i>26</i>
<i>Związki zawodowe.....</i>	<i>29</i>
<i>Urząd Informacji Obywatelskiej</i>	<i>30</i>
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	31
KTO MOŻE ZAŁOŻYĆ WŁASNĄ FIRME?	31
<i>Obywatele EOG</i>	<i>31</i>
<i>Uchodźcy.....</i>	<i>31</i>

<i>Inne grupy o takich samych prawach to zakładania własnych firm</i>	31
<i>Osoby ubiegające się o azyl</i>	31
<i>Pozwolenie na działalność gospodarczą dla obywateli krajów spoza EOG</i>	31
<i>Własna firma w Irlandii</i>	32
ORGANIZACJE WSPIERAJĄCE ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	32
<i>Rady ds. rozwoju przedsiębiorczości</i>	32
<i>Equal Emerge: wspieranie przedsiębiorstw mniejszości narodowych w Irlandii</i>	34
<i>Stowarzyszenie Małych Firm</i>	34
<i>Irlandzkie Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	34
<i>Powiatowa Izba Handlowa</i>	35
<i>Enterprise Ireland</i>	35
<i>Irlandzka Konfederacja Przedsiębiorców i Pracodawców</i>	35
WSPARCIE ON-LINE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	36
<i>Zdobywanie funduszy na prowadzenie firmy</i>	36
<i>Przydatne linki dla przedsiębiorców</i>	36
EDUKACJA	38
PRAWO DO EDUKACJI	38
<i>Obywatele EOG</i>	38
<i>Uchodźcy</i>	38
<i>Osoby z pieczęcią uprawniającą do pobytu – Stamp 4</i>	38
<i>Osoby pozostające na utrzymaniu osób z pozwoleniem na pracę</i>	38
<i>Osoby ubiegające się o azyl</i>	38
<i>Wizy studenckie dla obywateli spoza EOG (Stamp 2)</i>	39
IRLANDZKI SYSTEM SZKOLNICTWA	39
<i>Institucje poświadczające kwalifikacje</i>	40
OGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT STUDIÓW	41
KURSY POMATURALNE W CORK	41
<i>Zarys ogólny</i>	41
<i>Kolegia pomaturalne VEC</i>	41
<i>Szkolenia FÁS</i>	43
<i>Półpaństwowe instytucje przyznające kwalifikacje pomaturalne</i>	44
NAUKA W SZKOŁACH WYŻSZYCH	45
<i>Kwalifikacje</i>	45
<i>Cork Institute of Technology (CIT)</i>	46
<i>University College Cork (UCC)</i>	49
<i>Uczelnie niezależne</i>	50
<i>Kandydaci z krajów UE/spoza UE: czesne w szkołach wyższych</i>	50
WSPARCIE FINANSOWE, STYPENDIA NAUKOWE, GRANTY	51
<i>Studenckie granty na utrzymanie</i>	51
<i>Stypendia naukowe</i>	54
<i>Programy wspierające dostęp do nauki</i>	55
KURSY JĘZYKA ANGIELSKIEGO	57
<i>Nauka w szkołach środowiskowych</i>	60
<i>Kursy czytania i pisanie dla dorosłych</i>	61
ORGANIZACJE WSPIERAJĄCE ROZWÓJ EDUKACJI	61
<i>Ośrodek Informacyjny dla Dorosłych Cork City/West Cork</i>	61

<i>Irlandzka Rada ds. Studentów Cudzoziemców.....</i>	<i>61</i>
<i>Przydatne linki do ważnych organizacji.....</i>	<i>61</i>

Zatrudnienie

Prawo do zatrudnienia

Obywatele EOG

Osoby z krajów EOG (oraz Szwajcarii) mają pełne prawo do podejmowania zatrudnienia na terytorium Irlandii².

Uchodźcy

Osoby o statusie uchodźcy mają takie same prawa do podejmowania zatrudnienia jak obywatele Irlandii.

Osoby z pieczętką uprawniającą do pobytu – Stamp 4

Osoby, które otrzymały Stamp 4 mają pełne prawo do podejmowania zatrudnienia na terytorium Irlandii. Grupa ta obejmuje:

- Osoby o statusie ‘Leave to Remain’
- Rodziców dzieci-obywateli Irlandii
- Współmałżonków/dzieci spoza EOG na utrzymaniu obywatela Irlandii
- Współmałżonków/dzieci spoza EOG na utrzymaniu obywatela UE, który/a jest zatrudniony/a w Irlandii lub prowadzi własną działalność gospodarczą.
- Osoby, którym przyznano rezydencję długoterminową.

Osoby ubiegające się o azyl

Osoby ubiegające się o azyl w Irlandii nie mają prawa do zatrudnienia na jej terytorium.

Studenci

Obywatele krajów spoza EGO, którym przyznano wize studenckie mają prawo do podjęcia zatrudnienia na pół etatu na terytorium Irlandii, o ile uczęszczają na studia dzienne trwające przynajmniej jeden rok i prowadzące do uzyskania powszechnie uznawanego dyplomu³. Należy też zastrzec, iż podczas przerwy wakacyjnej studenci mogą podejmować zatrudnienie w wymiarze pełnoetatowym. Absolwenci podejmujący naukę na studiach magisterskich i doktoranckich mają pozwolenie na pracę w Irlandii w przypadku, gdy ich praca jest integralną częścią programu studiów.

² W skład EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego) wchodzi kraje członkowskie Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein i Norwegia.

³ Więcej informacji na temat wiz studenckich można znaleźć w rozdziale „Edukacja”.

Pozwolenia na pracę dla obywateli spoza EOG.

Jeśli jesteś obywatelem/obywatelką Szwajcarii lub kraju nienależącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), potrzebna będzie ci wiza, aby móc podjąć zatrudnienie na terytorium Irlandii. Obecnie obowiązują 4 typy pozwolenia na pracę: zielona karta, pozwolenie na pracę, pozwolenie dla współmałżonka lub osoby na utrzymaniu oraz pozwolenie na transfer pracowniczy wewnątrz firmy. Zarówno przyszły pracodawca jak i pracownik mogą występować o przyznanie pozwolenia na pracę do Ministerstwa Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości. Niezbędnym warunkiem przyznania pozwolenia jest aktualna oferta pracy i zgoda pracodawcy na zatrudnienie danej osoby.

Zielona karta (green card permit) dostępne jest dla wszystkich zawodów zapewniających wynagrodzenie roczne powyżej 60 tys. euro oraz wybranych zawodów z rocznym wynagrodzeniem z przedziału od 30 tys. do 60 tys. euro. **Pozwolenia na pracę (work permit)** wydawane są dla stanowisk zapewniających wynagrodzenie powyżej 30 tys. euro oraz bardzo ograniczonej ilości zawodów poniżej 30 tys. euro. **O pozwolenie dla współmałżonka/osoby na utrzymaniu (spousal/dependent permit)** mogą starać się współmałżonkowie lub osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających pozwolenie na pracę i których pobyt w Irlandii jest legalny.

Przy staraniu się o pozwolenie na pracę wymagane jest przeprowadzenie testu rynku pracy (nie odnosi się to do pozwolenia typu zielona karta oraz pozwolenia dla współmałżonka/osoby na utrzymaniu). Oznacza to, że nabór na dane stanowisko musi być ogłoszony lokalnie lub przez agendy UE tak, aby zapewnić pierwszeństwo obywatelom krajów EOG.

Więcej informacji na temat pozwoleń na pracę można uzyskać w Ministerstwie Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości, które zajmuje się rozpatrywaniem wniosków o pozwolenie na pracę.

- Employment Permits Section, Department of Enterprise, Trade & Employment
Davitt House, 65a Adelaide Road, Dublin 2.
LoCall: 1890 201 616 (Informacja telefoniczna ds. pozwoleń na pracę, opłata jak za połączenie lokalne)
Tel.: (01) 631 3333 lub (01) 631 3308
Fax: (01) 631 3268
Strona internetowa: www.entemp.ie/labour/workpermits/
E-mail: employmentpermits@entemp.ie

Co jest niezbędne, aby pracować w Irlandii

PPS Number (Numer PPS)

Aby móc podjąć pracę w Irlandii, potrzebny ci będzie numer PPS (Personal Public Service number), czyli odpowiednik polskiego NIP-u. Jest to twój indywidualny numer identyfikacji podatkowej niezbędny do rozliczania się z irlandzkim fiskusem. Pracownicy mają obowiązek podania swojego numeru PPS pracodawcy, który zgłosi fakt rozpoczęcia pracy w urzędzie skarbowym.

Wnioski o wydanie numeru PPS należy składać osobiście w najbliższym oddziale biura opieki społecznej:

- Social Welfare Office, Hanover Quay, Cork.
Tel.: (021) 427 0055
Strona internetowa: www.Welfare.ie

Mniejsze oddziały opieki społecznej znajdują się następujących miastach powiatu Cork: Bandon, Clonakilty, Kinsale, Midleton, Youghal, Cobh, Mallow, Macroom, Fermoy, Bantry, Castletownbere, Dunmanway oraz Skibereen.

Jeśli jesteś obywatelem kraju EOG (lub Szwajcarii), przy ubieganiu się o numer PPS niezbędny będzie ważny paszport/dowód tożsamości **oraz** świadectwo urodzenia/pracy/zatrudnienia/pozwolenia na pobyt/zeznania podatkowego/ukończenia szkoły w kraju EOG (lub Szwajcarii) **oraz** dokument poświadczający miejsce zamieszkania w Irlandii, np. rachunki domowe/umowa wynajmu⁴.

Jeśli nie jesteś obywatelem kraju EOG, potrzebne ci będą wyżej wymienione dokumenty (z kraju, z którego pochodzisz). Zamiast paszportu można przedłożyć certyfikat rejestracji w Krajowym Urzędzie Imigracyjnym (Garda National Immigration Bureau Card).

Po otrzymaniu numeru PPS należy podać go swojemu pracodawcy, bezzwłocznie wypełnić formularz podatkowy 12A (Revenue Form 12A) i wysłać go do lokalnego oddziału urzędu skarbowego (revenue office). W odpowiedzi ty i twój pracodawca otrzymacie z urzędu certyfikat podatkowy (certificate of tax credits) stwierdzający wysokość podatku potrącanego z wynagrodzenia⁵.

Więcej informacji można znaleźć na stronie www.welfare.ie/topics/ppsn/apply.html lub w Ministerstwie Spraw Socjalnych i Rodzinnych pod numerem 1890 66 22 44 (opłata jak za połączenie lokalne).

Dodatkowe informacje na temat podatków

Każdy, kto uzyskuje dochód z tytułu zatrudnienia w Irlandii, zobowiązany jest do odprowadzania podatku dochodowego. Według systemu Pay As You Earn (PAYE), czyli „płać, kiedy zarabiasz”, pracodawca odprowadza należny podatek od twojego wynagrodzenia i przekazuje go do irlandzkiego urzędu skarbowego (Irish Revenue Commissioners). Pierwszy próg podatkowy (standard cut off point) określa sumę dochodu, od jakiej zapłacimy podatek w wysokości podstawowej stopy 20 %. Powyżej tego progu obowiązuje wyższa stawka 41%. Progi podatkowe określone są w certyfikacie podatkowym. Suma podatku do zapłacenia jest ustalana rokrocznie i rozłożona w czasie zgodnie z częstotliwością otrzymywania wynagrodzenia (zwykle na tygodnie lub miesiące).

⁴ Zwykle dokumentem poświadczającym miejsce zamieszkanie jest rachunek za gaz lub elektryczność wystawiony na twoje nazwisko lub umowa wynajmu. Może być nim również list od właściciela lokalu, który wynajmujesz, zawierający twoje dane oraz stwierdzający fakt wynajmu.

⁵ Zaleca się złożenie formularza 12A w terminie jak najkrótszym od momentu zatrudnienia, aby uniknąć płacenia podatku nadzwyczajnego (emergency tax) lub by przynajmniej zminimalizować jego wysokość. Należy jednak pamiętać, iż po ustaleniu odpowiedniego progu podatkowego i należnych ci ulg podatkowych, wszelkie nadwyżki zapłaconego podatku nadzwyczajnego zostaną zwrócone.

W zależności od indywidualnej sytuacji materialnej, można wystąpić o przyznanie dodatkowych ulg podatkowych (tax credits). Do podania należy dołączyć dokumenty potwierdzające twoje roszczenia do danej ulgi, np. akt ślubu, umowę wynajmu mieszkania lub dowody opłat za etykiety na kosze (bin tags). Dzięki ulgom podatkowym można obniżyć sumę podatku wyliczonego na podstawie dochodu brutto. Pod koniec roku podatkowego pracodawca jest zobowiązany do oddania ci wypełnionego formularza P60, który stwierdza wysokość uzyskanego dochodu, a także potrącony podatek i składki na ubezpieczenie społeczne (PRSI) zapłacone w danym roku.

W przypadku rozwiązania umowy o pracę dostaniesz od pracodawcy formularz P45, który zawiera szczegóły dotyczące twojego wynagrodzenia, podatków oraz składek na ubezpieczenie (PRSI) przez cały okres zatrudnienia. Dokument ten jest bardzo ważny, szczególnie w przypadku występowania o różnego rodzaju zasiłki z opieki społecznej lub zwrot podatku w okresie bezrobocia. W przypadku podjęcia innego zatrudnienia dokument należy przekazać jak najszybciej nowemu pracodawcy, aby uniknąć płacenia podatku nadzwyczajnego.

Dalsze informacje na temat opodatkowania można uzyskać w najbliższym urzędzie skarbowym.

- Office of the Revenue Commissioners, Regional Office, Government Buildings, Sullivan's Quay, Cork City
Tel.: (021) 432 5000
Strona internetowa: www.revenue.ie
E-mail: swregoffice@revenue.ie

Nieodpłatna pomoc dla osób szukających pracy

FÁS

www.FAS.ie / info@FAS.ie

FÁS to irlandzka agencja ds. szkolenia zawodowego i zatrudnienia. Jest odpowiedzialna za szkolenia i programy zwiększające poziom zatrudnienia oraz świadczy usługi rekrutacyjne zarówno dla pracodawców jak i pracowników. Agencja jest też ciałem doradczym dla sektora przemysłowego i wspiera przedsięwzięcia lokalnych społeczności.

Informacje na temat aktualnych wakatów udostępniane są za pomocą samoobsługowych punktów z ekranami dotykowymi, na tablicach z ogłoszeniami o pracę, w gazetach i w Internecie na stronie www.fas.ie. Po zarejestrowaniu się w miejscowym oddziale FÁS lub na stronie internetowej, można korzystać z następujących bezpłatnych usług:

- Dostęp do telefonu i faksu w celu skontaktowania się z pracodawcą w sprawie ogłoszenia o pracę. Dostępne są również komputery, na których można napisać CV.
- Możliwość umieszczenia swojego CV w bazie internetowej, do której dostęp mają potencjalni pracodawcy.

- Dostęp do informacji na temat kursów FÁS (dziennych lub wieczorowych), szkoleń dla osób niepełnosprawnych, praktyk zawodowych, szkoleń on-line (FÁS e-College).
- Indywidualne konsultacje dla osób starających się o przyjęcie na dzienne kursy FÁS; porady zawodowe oraz informacje dotyczące możliwości szkoleniowych, w tym także szkoleń organizowanych przez inne organizacje⁶.

Więcej informacji można uzyskać w najbliższym oddziale FÁS:

- FÁS Employment Services Office, Sullivan's Quay, Cork.
Tel.: (021) 4856200
- FÁS Centre, 30/31 Shandon Street, Cork.
Tel.: (021) 4946162
- FÁS Training Centre, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork.
Tel.: (021) 4856200
- FÁS Employment Services Office, 103-104 Main Street, Mallow, Co. Cork.
Tel.: (022) 21900
- FÁS Employment Services Office, Barrack Street, Bantry, Co. Cork.
Tel.: (027) 50464

Dwa razy w miesiącu w następujących miastach powiatu Cork odbywają się „poranne kliniki” FÁS: Ballincollig, Bandon, Carrigaline, Carrigtwohill, Clonakilty, Cobh, Kinsale, Macroom, Middleton, Passage West, Youghal, Dunmanway, Castletownbere, Skibereen, Charleville, Fermoy, Mitchelstown oraz Newmarket. Informacje na temat konkretnych dat i miejsc owych spotkań można uzyskać w każdym z wyżej wymienionych oddziałów FÁS.

Biura pracy w Cork

www.ccles.ie / info@ccles.ie

Biura pracy w Cork (The Cork City Local Employment Service - LES) obejmują swym zasięgiem całe miasto, a ich zadaniem jest wspieranie osób starających się znaleźć odpowiednią dla siebie pracę. Biura zostały założone głównie z myślą o osobach, które napotykają szczególne trudności w znalezieniu pracy, adekwatnych kursów i możliwości rozwoju zawodowego w obrębie miasta Cork.

Biura Cork City LES świadczą następujące usługi od poniedziałku do piątku (w godzinach 9.30-12.30, 14.00-16.30):

⁶ Biura FAS dostarczają informacji na temat różnych form wsparcia dla niepełnosprawnych oraz projektów zwiększających poziom zatrudnienia.

- Konsultacje indywidualne obejmujące: doradztwo i wsparcie merytoryczne, pomoc w sporządzaniu CV i wypełnianiu podań, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, dostęp do urzędzeń biurowych/ksero.
- Informacje na temat pracy, w tym dostęp do danych pracodawcy oraz ogłoszeń o pracę w gazetach dziennych, na Internecie oraz w biurach FÁS.
- Informacje na temat szkoleń i możliwości kształcenia się, w tym szkoleń przeprowadzanych przez FÁS i inne organizacje oraz dostępnych opcji kształcenia zawodowego dla dorosłych, np. VTOS, studia w szkołach wyższych⁷.
- Informacje na temat dostępnych metod dofinansowania
- Kursy organizowane przez biura pracy (Cork City LES).

W całym mieście Cork działają liczne biura LES:

- Blackpool / The Glen: Gt. William O'Brien Street, Blackpool, Cork.
Tel.: (021) 4506266
- Centrum miasta: Government Buildings, Sullivan's Quay, Cork.
Tel.: (021) 4856437
- Churchfield / Farranree / Gurranebraher: Parochial Hall, Knockfree Avenue, Gurranebraher, Cork.
Tel.: (021) 4211048
- Hollyhill / Knocknaheeny: Hollyhill Shopping Centre, Hollyhill, Cork.
Tel.: (021) 4211050
- Mahon: Mahon Community Centre, Avenue de Rennes, Mahon, Cork.
Tel. (021) 4975883
- Mayfield: Unit 1, 4 Iona Road, Mayfield, Cork.
Tel.: (021) 4553956
- Togher: Unit 2, Greenwood Estate, Togher, Cork.
Tel.: (021) 4320428

Partnerstwo na rzecz miasta Cork

Będąc obywatelem innego kraju legalnie przebywającym w Irlandii, możesz skorzystać z programu wspierającego wzrost zatrudnienia wśród imigrantów (Immigrants Employability Programme), który zainicjowano w marcu 2008 roku w celu zapewnienia indywidualnego wsparcia imigrantom zabiegającym o pracę.

- Cork City Partnership Ltd,
Sunbeam Industrial Estate,
Millfield,
Mallow Road,

⁷ Więcej informacji w rozdziale pt. „Edukacja”.

Cork.
Tel.: (021) 4302310
E-mail: susanlong@ccles.ie

Ośrodek dla bezrobotnych CCTU

Związki Zawodowe Rady Miasta Cork (The Cork Council of Trade Unions – CCTU) sponsorują „klub pracy” zapewniający szkolenia i porady dla osób pragnących znaleźć pracę. Szkolenia trwają nie dłużej niż 3 tygodnie, a ich tematyka obejmuje między innymi bezpieczeństwo i higienę pracy oraz techniki pomocne w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej.

- CCTU Centre for the Unemployed, 13 North Main St., Cork
Tel.: (021) 4275498
Fax: (021) 4275498
E-mail: cork@congresscentres.net

Nasc

Nasc otworzy swój „klub pracy” latem 2008 roku, do którego dostęp będą mieli wszyscy imigranci.

Szukanie pracy

Lokalne i ogólnokrajowe dzienniki z ogłoszeniami o pracę

Poniżej zamieszczamy listę popularnych dzienników zamieszczających ogłoszenia o pracę w następujące dni:

- The Evening Echo (codziennie po południu od poniedziałku do soboty)
- The Irish Examiner (piątek)
- The Irish Independent (czwartek)
- The Irish Times (piątek)
- The Sunday Business Post (niedziela)
- The Sunday Independent (niedziela)

Strony internetowe z ogłoszeniami o pracę

www.activelink.ie	www.acr.ie
www.airportjobs.ie	www.bestjobs.ie
www.callcentrejobs.ie	www.careers-guide.com/cork/
www.careerjet.ie	www.employireland.com
www.evolvingrecruitment.com	www.fas.ie
www.hays.ie	www.irelandhiring.ie
www.irishjobs.ie	www.jobfinder.ie

Employment

www.jobs.ie	www.jobsnation.net
www.jobsearch.ie	www.jobswireland.com
www.languagejobs.ie	www.legaljobs.ie
www.loadzajobs.ie	www.monster.ie
www.nicemove.ie	www.nixers.com
www.recruitireland.ie	www.retailjobs.ie
www.teachingjobs.ie	www.topjobs.ie
www.ucc.ie/careers/vacancies.php	

Prywatne agencje rekrutacyjne w Cork

Warto zauważyć, iż agencje rekrutacyjne bardzo rzadko pobierają opłaty za pośredniczenie w znalezieniu zatrudnienia.

Biuro	Strona internetowa / E-mail	Kontakt	Branża
Adecco Cork	www.adecco.ie	34 Grand Parade Cork City Ireland Tel.: (021) 427 3830 Fax: (021) 427 3833	Gastronomia i hotelarstwo Stanowiska wielojęzyczne Produkcja/Przemysł Handel Technika i inżynieria
Berkley Recruitment	www.berkley.ie info@berkley.ie	Mill House Carrigrohane Cork Tel.: (021) 428 9600 Fax: (021) 428 9601	Farmaceutyka IT Sprzedaż i marketing
Bond Personnel Group	www.bond-personnel.com	3rd Floor VHI House 70 South Mall Cork Tel.: (021) 425 1776	Informatyka Technika i inżynieria Teleserwis Handel Finanse Gastronomia i hotelarstwo Stanowiska wielojęzyczne

Brightwater	www.brightwater.ie cork@brightwater.ie	49 South Mall Cork Tel.: (021) 422 1000 Fax: (021) 422 4001	Księgowość Bankowość Inżynieria IT Prawo Podatki Ubezpieczenia Farmaceutyka Sprzedaż
Brunel (Oddział Premier Recruitment)	www.brunel.ie cork@brunel.ie	6 Lapps Quay Cork Tel.: (021) 230 0302 Fax: (021) 230 0303	Inżynieria
C&M Recruitment	IrishJobs.ie	1st Floor 32 Oliver Plunkett St Cork Tel.: (021) 480 5989 Fax: (021) 480 2591	Technika/Inżynieria Infolinia/Usługi wspólnie Handel/Sprzedaż Zasoby ludzkie Finance Przemysł/Magazyny
CareerWise Recruitment	www.CareerWise.ie	CareerWise, EastGate Village EastGate Little Island Co. Cork Tel.: (021) 429 7538 Fax: (021) 429 7510	Księgowość Architektura Bankowość Zarządzanie/Handel Produkcja/Inżynieria IT/Technologie Zasoby ludzkie Nauka i farmaceutyka Większość pozostałych branż

Collins McNicholas	www.collinsmenicholas.ie/ jobs@cork.cmcn.ie	SIAC House, Ballycurreen Cross, Airport Road, Cork. Tel.: (021) 480 9118 Fax: (021) 432 0675	IT Technika inżynieryjna Sprzedaż i marketing Finanse/Księgowość Administracja/Stanowiska biurowe Większość pozostałych branż
Cork Recruitment	www.corkrecruitment.com info@corkrecruitment.com	29 South Terrace, Cork. Tel.: (021) 496 6658 Fax: (021) 431 7875	Księgowość Administracja Stanowiska biurowe Sprzedaż i marketing Magazynierzy Personel tymczasowy Zarządzanie sprzedażą detaliczną
CPL	www.cpl.ie info@cork.cpl.ie	5th Floor, VHI House, 70 South Mall, Co. Cork. Tel.: (021) 494 4860	IT Stanowiska wielojęzyczne Nauka Inżynieria Sprzedaż
CSA Personnel	www.csapersonnel.com Info@CSAPersonnel.com	65 Patrick Street, Cork Tel.: (021) 4275 155 Fax: (021) 4275 158	Pielęgniarze (tymczasowo) Sekretarki (tymczasowo)

Employment

Driver & Labour Recruit Ltd.	www.driverandlabouremployment.com inf@driverandlabouremployment.com	70A Penrose Wharf, Penrose Quay, Cork. Tel.: (021) 4505916 Fax: (021) 4506182	Kierowcy Pracownicy fizyczni Księgowość Administracja Turystyka
Executive Connections	www.executive-connections.ie cork@executive-connections.ie	Plunkett Chambers, 21 – 23 Oliver Plunkett Street, Cork Tel.: (021) 4802504	Finanse/Księgowość Administracja IT Sprzedaż/Marketing
Expect Recruitment	www.expect.ie info@expect.ie	Expect Recruitment Ltd. Glenvale Coolatooper Ballinhassig County Cork Tel.: 1890 397328	Stanowiska wielojęzyczne Gastronomia i hotelarstwo Księgowość Sprzedaż Finanse Administracja
Fastnet Recruitment	www.fastnet-recruitment.com jobs@fastnetrecruitment.com	Eastgate Village Eastgate Business Park Little Island Cork Ireland Tel.: (021) 4509200 Fax: (021) 4509095	Finanse i księgowość Produkcja Sprzedaż i marketing Farmaceutyka Inżynieria

FRS Recruitment	www.frsrecruitment.com nwillis@frscork.ie	FRS Recruitment, Office 3, First Floor, Watersedge, Midleton, Co. Cork Tel.: (021) 4634732 Fax: (021) 4634748	Księgowość Sprzedaż i marketing Farmaceutyka Przemysł spożywczy Produkcja Materiały IT Administracja
Future Focus	www.FutureFocus.ie info@futurefocus.ie	I Dún Laoi, Union Quay, Cork Tel.: (021) 4311872 Fax: (021) 4311874	Hotelarstwo/Gastronomia
GMB Executive Search and Selection Ltd.	www.gmb.ie info@gmb.ie	NSC Campus Mahon Cork Tel.: (021) 4346900 Fax: (021) 4346899	Kadra zarządzająca szczebla średniego i wyższego
Green Horizons	www.greenhorizons.ie	31 Fernlea, Kilnagleary, Carrigaline, Co. Cork Tel.: (021) 4373648 Fax: (021) 4373648	Opiekunki do dzieci Stażysci

Employment

Hays Accounting & Finance	www.hays.ie cork.Ksiegowosc@hays.ie	Trinity House 3-4 South Mall Cork Tel.: (021) 4251020 Fax: (021) 4251033	Ksiegowosc Finance
Hays Construction & Property	www.hays.ie cork.cp@hays.ie	Trinity House 3-4 South Mall Cork Tel.: (021) 4251688 Fax: (021) 4251033	Budownictwo Nieruchomosci
Hays Office Support	www.hays.ie cork.officesupport@hays.ie	Trinity House 3-4 South Mall Cork Tel.: (021) 4251120 Fax: (021) 4251033	Stanowiska biurowe
Helen Kearney & Associates	www.hka.ie jobs@hka.ie	Plunkett Chambers, 21/23 Oliver Plunkett St. Cork. Tel.: (021) 4374745 Fax: (021) 4834453	Technologia Nauka

<p>ICDS</p>	<p>www.icds.ie/recruit info-cork@icds.ie</p>	<p>ICDS Cork, Euro Business Park, Little Island, Cork Tel.: (021) 4296070 Fax: (021) 4297822</p>	<p>Budownictwo Inżynieria IT Farmaceutyka Finanse Sprzedaż i marketing Produkcja/Logistyka Stanowiska biurowe</p>
<p>IRE Recruitment</p>	<p>www.ireservices.ie info@ireservices.ie</p>	<p>Unit 6, Kilnap Business & Technologia Park Old Malloy Road, Cork Tel.: (021) 467 0600 Fax: (021) 467 0615</p>	<p>Hotelarstwo i gastronomia Infolinia Operatorzy maszyn Magazynierzy Kierowcy IT/Inżynieria Stanowiska biurowe/ Dział plac Zasoby ludzkie Sprzątanie Sprzedaż detaliczna</p>
<p>Job Options Bureau</p>	<p>www.joboptionsbureau.ie info@joboptionsbureau.ie</p>	<p>Tourist House 40/41 Grand Parade Cork Tel.: (021) 427 5369 Fax: (021) 427 2829</p>	<p>Prace domowe Opieka nad dziećmi Opiekunowie Osoby prowadzące dom</p>

<p>Kelly Resources</p>	<p>www.kellyscientific.ie ksrcork@kellyservices.ie</p>	<p>Kelly Scientific Resources - Cork Carbery House 67-69 South Mall Cork Tel.: (021) 4905406 Fax: (021) 4274736</p>	<p>Farmaceutyka Stanowiska wielojęzyczne Produkcja żywności Nauka/Przemysł Infolinia Księgowość Produkcja Magazynierzy Sekretariat prawniczy</p>
<p>La Crème, Cork (Oddział Premier Recruitment)</p>	<p>www.lacreme.ie cork@lacreme.ie</p>	<p>6 Lapps Quay Cork City Tel.: (021) 2300301 Fax: (021) 2300303</p>	<p>Stanowiska biurowe Administracja Obsługa klienta Sprzedaż/Personel dodatkowy</p>
<p>MCR Building Services Ltd.</p>	<p>Via RecruitIreland.com</p>	<p>Penrose Wharf, Cork Tel.: (021) 4910122 Fax: 0818 411019</p>	<p>Budownictwo</p>
<p>Manpower</p>	<p>www.manpower.ie cork@manpower.ie</p>	<p>Carbery House 67-69 South Mall Cork Tel.: (021) 427 9733 Fax: (021) 427 9735</p>	<p>IT Infolinia Sprzedaż Marketing Nauka Inżynieria Temp Stanowiska biurowe Księgowość</p>

Employment

Network Consultants	Personnel	www.network-personnel.ie networkc@indigo.ie	46/47 South Mall, Cork Tel.: (021) 4276551 Fax: (021) 4274757	Handel Budownictwo
Noel Recruitment		www.noel.ie frontdesk@cork.noelrecruit.ie	2nd Floor, 6 Princes Street, Cork City. Tel.: (021) 4222179 Fax: (021) 4222180	Magazyny i logistyka Hotelarstwo i gastronomia Stanowiska biurowe i usługi finansowe Ubezpieczenia Finanse i bankowość Montaż części elektrycznych
O'Malley i Associates		www.omalley-intersearch.com	3 South Bank Crosses Green Cork	Kadra kierownicza
O'Neill i Brennan Ltd.		www.oneillandbrennan.com cork@oneillandbrennan.com	Euro Business Park Little Island Co. Cork Tel.: (021) 435 5520 Fax: (021) 435 5518	Budownictwo Technologia
Premier Recruitment		www.premier.ie cork@premierjobs.ie	6 Lapps Quay, Cork City Tel.: (021) 2300300 Fax: (021) 2300303	Handel i przemysł Finanse Prawo

Employment

<p>Rainbow Recruitment</p>	<p>www.rainbowrecruitment.com ray@rainbowrecruitment.com</p>	<p>Tramway Terrace Douglas East Cork Tel.: (021) 4366178 Fax: (021) 4366192</p>	<p>Hotelarstwo i gastronomia Administracja Budownictwo Inżynieria Farmaceutyka Transport Finanse Prawo Sprzedaż detaliczna Infolinia Sprzedaż detaliczna Sprzedaż i Marketing Zasoby ludzkie</p>
<p>Richard Lynch Consulting</p>	<p>www.rlconsult.com richard@rlconsult.com</p>	<p>Woodford Mews, Raheen Cross, Kildinan, Co. Cork. Tel.: (025) 40022 Fax: (021) 4880577</p>	<p>Kadra kierownicza w hotelach</p>

Richmond Recruitment	www.richmond.ie corkjobs@richmond.ie	The Stables, Alfred Street, Cork. Tel.: (021) 450 0355 Fax: (021) 450 0055	Finanse/Księgowość Barmani Handel Budownictwo Inżynieria Spożywcza/Farmaceutyka BHP Hotelarstwo i gastronomia IT Ubezpieczenia Prawo Sprzedaż i marketing
RT Consulting	www.rtconsultingltd.com	17 North City Link Road, Cork Tel.: (021) 4500275	Turystyka
Sigmar	www.sigmarrecruitment.com cork@sigmar.ie	33 South Bank Crosses, Green, Cork Tel.: (021) 4315770 Fax: (021) 4316407	Finanse/Księgowość Zasoby ludzkie Sprzedaż i marketing Prawo Ubezpieczenia Technologia IT Stanowiska biurowe
Technostaff Recruitment	www.technostaff.ie jobs@technostaff.ie	14 Union Quay Cork Tel.: (021) 431 2777	Inżynieria Produkcja Elektronika Komputery/IT

Employment

<p>T.R.I.L. Recruitment</p>	<p>www.tril.ie cork@tril.ie</p>	<p>TRIL Cork, 2nd Floor, 24/25 South Mall, Cork. Tel.: (021) 4251452 Fax: (021) 4251464</p>	<p>Księgowość/Finanse Budownictwo Infolinia Hotelarstwo i gastronomia IT Inżynieria Produkcja Sprzedaż i marketing Sekretariat Ochrona Medycyna Nauka</p>
<p>Verkom (Oddział Premier Recruitment)</p>	<p>www.verkom.ie ehayes@verkom.ie</p>	<p>6 Lapps Quay, Cork Tel.: (021) 2300333 Fax: (021) 2300303</p>	<p>Software</p>

Ubieganie się o pracę

W Irlandii od osób ubiegających się o dane stanowisko oczekuje się przesłania aktualnego CV (Curriculum Vitae) oraz listu motywacyjnego.

Jak napisać list motywacyjny

W liście motywacyjnym należy się krótko zaprezentować i przekonać potencjalnych pracodawców, dlaczego powinni wziąć pod uwagę twoją kandydaturę na dane stanowisko. List powinien w sposób zwięzły i zrozumiały przedstawiać najważniejsze punkty z CV. Nie może być więc za długi i nie należy w nim rozpisywać się na temat swojego życiorysu.

List powinien koncentrować się na konkretnych wymaganiach i kryteriach stawianych przez organizację, w której starasz się o pracę. Należy w nim wyjaśnić, dlaczego ubiegasz się o dane stanowisko i dlaczego uważasz, że twoje umiejętności i zainteresowania odpowiadają wymaganiom pracodawcy.

Na podstawie listu motywacyjnego przyszli pracodawcy ocenią twoje zdolności komunikowania się. Dlatego też tak ważne jest, aby twój list był napisany w języku angielskim w sposób poprawny, jasny i usystematyzowany. Listy motywacyjne należy pisać na komputerze.

Jak napisać CV

Celem CV jest przedstawienie przyszłemu pracodawcy twoich kwalifikacji, doświadczenia zawodowego oraz zainteresowań, które staną się podstawą do zaproszenia cię na rozmowę kwalifikacyjną. Warto zainwestować czas i wysiłek w przygotowanie dobrego CV tak, aby zwiększyć swoje szanse na rozmowę. Pisanie CV pozwoli ci również przygotować się do kolejnego etapu rekrutacji.

CV powinno zawierać następujące informacje:

- **Dane osobiste:** Imię i nazwisko, adresy, numery telefonów, adres poczty elektronicznej. Można również zamieścić dane dotyczące stanu cywilnego, datę urodzenia, choć nie jest to konieczne.
- **Wykształcenie:** Zaczynając od ostatniej należy wymienić wszystkie zdobyte kwalifikacje podając pełną nazwę kursu, instytucji, w której się uczyłeś/łaś, daty rozpoczęcia i ukończenia nauki oraz ogólne wyniki.
- **Doświadczenie zawodowe:** Zaczynając od ostatniego należy wymienić wszystkie stanowiska, na których pracowałeś/łaś w wymiarze pełnego lub niepełnego etatu, bez względu na to, czy otrzymywałeś/łaś za nie wynagrodzenie czy nie. Należy także podkreślić swoją rolę i sukcesy na danym stanowisku oraz podać daty zatrudnienia w każdej organizacji.

- **Zainteresowania:** Wymień swoje ulubione sposoby spędzania wolnego czasu i zainteresowania podając przy tym funkcje, które wykonywałeś/łaś w klubach lub stowarzyszeniach oraz dodatkowe umiejętności lub nagrody, które zdobyłeś/łaś.
- **Referencje:** Zamieść pełne dane dwóch osób, które zgodziły się porozmawiać z potencjalnym pracodawcą w twoim imieniu. Osoby te powinny znać twoje kwalifikacje i umiejętności, a przyszły pracodawca nie powinien mieć problemów w skontaktowaniu się z nimi.

Musisz pamiętać, że pracodawca może wymagać, aby jedna z osób udzielających ci referencji pochodziła z poprzedniego miejsca pracy, gdzie zajmowała nadzór nad twoim stanowiskiem lub nadzorowała twoją pracę. Pracodawca może również poprosić cię o dostarczenie referencji pisemnych lub innych dodatkowych dokumentów takich jak świadectwa zdobytych kwalifikacji, ukończonych szkoleń lub zdobytych nagród. Dokumenty należy sporządzić w języku angielskim lub przetłumaczyć.

CV nie powinno być dłuższe niż dwie strony A4. Musi być treściwe, przejrzyste, napisane dobrym angielskim na komputerze i wydrukowane na białym papierze. Aby ułatwić pracodawcy przeglądanie twojego CV, zastosuj grubą czcionkę w nagłówkach, a długie opisowe paragrafy zastąp punktami. Każdy punkt należy zaczynać od dynamicznych słów, takich jak „ustanowiłem”, „rozwinąłem”, „stworzyłem”. Należy też unikać zdań zaczynających się od „ja”. Dobrym pomysłem jest wprowadzanie do CV drobnych zmian dopasowujących życiorys do stanowiska, o które się starasz. Jeśli CV ma dwie strony, możesz je zszyć, ale nie bindować.

Jak napisać CV lub list motywacyjny – Pomoce on-line

Przy pisaniu CV, listu motywacyjnego lub podań o pracę można skorzystać z wielu irlandzkich stron internetowych, na których dostępne są także użyteczne porady dotyczące rozmów kwalifikacyjnych.

- www.GradIreland.com jest najobszerniejszym źródłem informacji dla osób szukających pracy, w tym także publikacji na temat poszczególnych sektorów⁸.
- Strona internetowa CIT poświęcona doradztwu zawodowemu (www.careersandcounselling.com)
- Strona internetowa UCC Careers (www.ucc.ie/careers)
- Strona internetowa Trinity College Dublin's Careers (www.tcd.ie/Careers)

⁸ Publikacje te zawierają przewodniki dla osób szukających pracy w konkretnych sektorach (dziennikarstwo i media, hotelarstwo i turystyka, psychologia, sektor budowlany, finansowy, informatyczny, przemysłowy, nauka i edukacja, języki obce, prawo, nauki ścisłe, praktyki i staże). Można je pobrać z www.GradIreland.com.

Zawody regulowane

Niektóre zawody w Irlandii są tzw. zawodami zaufania publicznego (regulowanymi). Oznacza to, że aby wykonywać dany zawód, należy spełnić kryteria odpowiedniego organu nadzorującego. Przykładami zawodów regulowanych są nauczyciel, prawnik, księgowy, inżynier, lekarz oraz fizjoterapeuta. Właściwy organ nadzorujący dla twojego zawodu oraz więcej informacji można znaleźć w dziale „Professional Recognition System” („System zatwierdzania kwalifikacji”) na stronie www.qualificationsrecognition.ie.

Kwalifikacje zdobyte w innych krajach

W przypadku, gdy masz już dyplom z innego kraju, skontaktuj się z Państwową Radą Kwalifikacyjną (National Qualifications Authority of Ireland - NQAI) w celu sprawdzenia, czy twój dyplom jest uznawany w Irlandii. Jeśli jest, NQAI wyda certyfikat będący irlandzkim odpowiednikiem twojego dyplomu.

- National Qualifications Authority of Ireland, 5th Floor Jervis House, Jervis Street, Dublin 1.
Tel.: (01) 8871500
Fax: (01) 8871595
E-mail: info@nqai.ie

Państwowa Rada Kwalifikacyjna (NQAI) ma swoją stronę internetową (<http://www.qualificationsrecognition.ie>), na której można znaleźć dalsze informacje dotyczące uznawania dyplomów z innych krajów. Na stronie znajduje się broszura informacyjna dostępna w języku angielskim, łotewskim, polskim, litewskim oraz rosyjskim. Opracowano również wstępny zestaw kryteriów porównawczych kwalifikacji dla kilku krajów, w tym Polski, Litwy, Niemiec oraz Wielkiej Brytanii. Jest on dostępny w międzynarodowej bazie kwalifikacji („International Qualifications Database”) na stronie www.qualificationsrecognition.ie.

Aby twój dyplom został zatwierdzony, należy przedłożyć:

- Kopię dyplomu w języku ojczystym poświadczoną co do zgodności z oryginałem oraz tłumaczenie na język angielski wykonane przez tłumacza przysięgłego.
- Kopię indeksu/wykazu przedmiotów/egzaminów wraz z ocenami w języku ojczystym poświadczoną co do zgodności z oryginałem oraz tłumaczenie na język angielski wykonane przez tłumacza przysięgłego.

Prawa pracownicze

Płaca minimalna

Od 1 lipca 2007 roku:

- Każdy dorosły pracownik z doświadczeniem ma prawo do minimalnej stawki krajowej w wysokości 8,65 euro za godzinę. Dorosły pracownik z doświadczeniem to osoba, która posiada jakiekolwiek doświadczenie zawodowe

zdobyte w trakcie przepracowanych dwóch lat od momentu ukończenia 18 roku życia⁹.

- Ustawa o krajowej płacy minimalnej dotyczy wszystkich pracowników zatrudnionych na pełen etat lub pół etatu, pracowników sezonowych i tymczasowych z wyłączeniem pracowników będących bliskimi krewnymi pracodawcy¹⁰ lub pracowników odbywających zorganizowane szkolenia lub praktyki zawodowe (za wyjątkiem praktyk fryzjerskich).

Więcej informacji można uzyskać na stronie Ministerstwa Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości: www.entemp.ie/employment/rights/Minwage2007.htm

Należy także pamiętać, że niektóre sektory gospodarki posiadają odrębne umowy takie jak Registered Employment Agreements (REA's) oraz rozporządzenia dotyczące regulacji zatrudnienia (Employment Regulation Orders - ERO's)/porozumienia zbiorowe,¹¹ które dla poszczególnych zawodów określają wyższe stawki płacy minimalnej. Umowy te ustalają również wysokość stawki za nadgodziny, która nie jest określona ustawowo.

Więcej informacji można uzyskać na stronie:

<http://www.citizensinformation.ie/categories/employment/employment-rights-and-conditions/industrial-relations-and-trade-unions/employment-regulation-orders-and-registered-employment-agreements>

Godziny pracy

Maksymalna liczba godzin pracy w ciągu tygodnia wynosi średnio 48 godzin. Zwykle podstawą do wyliczenia średniej jest okres 4 miesięcy, choć w niektórych przypadkach okres ten może wynieść 6 lub 12 miesięcy zależnie od okoliczności. W praktyce stosuje się ramy czasowe pracy określone przez umowy REAs i EROs, które zwykle bazują na 39-godzinnym tygodniu pracy.

Pracownikom przysługuje 15-minutowa przerwa po przepracowaniu 4,5 godziny i kolejna 15-minutowa przerwa po przepracowaniu pełnych 6 godzin.

Pracownicy nabywają też prawo do urlopu w wymiarze 8% całkowitej liczby przepracowanych godzin. Dla większości pracowników oznacza to 4 tygodnie urlopu wypoczynkowego w ciągu roku.

⁹ Należy pamiętać, że:

- Pracownikom poniżej 18 roku życia przysługuje stawka 6,06 euro za godzinę,
- Pracownikom w pierwszym roku zatrudnienia od momentu ukończenia 18 lat przysługuje stawka 6,92 euro za godzinę,
- Pracownikom w drugim roku zatrudnienia od momentu ukończenia 18 lat przysługuje stawka 7,79 euro za godzinę.

¹⁰ Bliscy krewni to matka, ojciec, syn, córka, brat i siostra.

¹¹ Employment Regulation Orders, czyli rozporządzenia dotyczące regulacji zatrudnienia są zbiorowymi porozumieniami pomiędzy przedstawicielami pracowników (zwykle są to związki zawodowe) a pracodawcami zarejestrowanymi w sądzie pracy.

Pracownikom pełnoetatowym automatycznie przysługuje dzień wolny z okazji świąt państwowych (public holiday). Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzinowym muszą z kolei przepracować pełne 40 godzin w okresie pięciu tygodni kończącym się tuż przed danym świętem, aby skorzystać z tego prawa.

Jeśli święto państwowe przypada na dzień, który normalnie jest dniem roboczym, masz prawo do płatnego dnia wolnego tego dnia LUB płatnego dnia wolnego, który możesz odebrać przed upływem miesiąca, LUB dodatkowego dnia wolnego w urlopie rocznym, LUB rekompensaty w wysokości dziennego wynagrodzenia. Jeśli święto państwowe przypada na dzień, który normalnie nie jest dniem roboczym, masz prawo do rekompensaty za święto państwowe w wysokości 1/5 tygodniowych zarobków.

Dni wolne z okazji świąt państwowych to: 1 stycznia, Dzień Św. Patryka (17 marca), poniedziałek wielkanocny, pierwszy poniedziałek w maju, pierwszy poniedziałek w czerwcu, pierwszy poniedziałek w sierpniu, ostatni poniedziałek w październiku, pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia (25 grudnia) oraz drugi dzień świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia).

W przypadku konieczności rozwiązania umowy o pracę, zarówno pracodawcę jak i pracownika obowiązuje okres wypowiedzenia. Zasada ta ma zastosowanie po upływie 13 tygodni nieprzerwanej pracy od momentu zatrudnienia. Pracownicy mają obowiązek złożyć wypowiedzenie z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem, zaś w przypadku pracodawców okres wypowiedzenia zależy od stażu pracy. Strony mogą za obopólną zgodą wydłużyć okres wypowiedzenia lub z niego zupełnie zrezygnować.

Wielojęzyczny przewodnik po prawach pracowniczych 2007

Ministerstwo Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości (sekcja praw pracowniczych ([employment rights](#))) opublikowało w kilku językach broszurę informacyjną na temat praw pracowniczych dostępną na stronie: www.entemp.ie/employment/rights/

chiński	czeski	węgierski
łotewski	litewski	polski
portugalski	rumuński	rosyjski

Publikacje na temat praw pracowniczych

Ministerstwo Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości opublikowało również biuletyny informacyjne o prawach pracowniczych. Dostępne są na stronie: www.entemp.ie/employment/rights/publications.htm. Ogólne informacje można znaleźć w przewodniku po prawie pracy ([Guide to Labour Law](#)) oraz ulotkach informacyjnych poświęconych konkretnym zagadnieniom.

Państwowa Inspekcja Pracy

Państwowa Inspekcja Pracy (The National Employment Rights Authority - NERA) została założona przez rząd jako instytucja tymczasowa w roku 2007. W 2008 roku organizacja stanie się w pełni instytucją państwową.

W **Centrum Informacyjnym NERA (NERA Information Service)** pracownicy, pracodawcy oraz inne zainteresowane strony mogą uzyskać bezpłatne i poufne informacje dotyczące praw pracowniczych.

- National Employment Right Authority, O'Brian Road, Carlow
Tel.: 1890808090
Email: info@employmentrights.ie
Strona internetowa: www.employmentrights.ie

Przestrzeganie praw pracowniczych

Kontrole i rozpatrywanie skarg przez Państwową Inspekcję Pracy

Wydział Inspekcji Pracy NERA (NERA Inspection Service) przeprowadza zapowiedziane i niezapowiedziane „przypadkowe” inspekcje oraz prowadzi dochodzenia w sprawie skarg o naruszanie praw pracowniczych dotyczących między innymi minimalnej płacy, utrzymywania rejestru przepracowanych godzin, wydawania odcinków wypłat lub wyciągów z przelanych pensji. Wydział zastąpił dawny Inspektorat Pracy. Aby wnieść skargę, należy wypełnić formularz, który można pobrać ze strony internetowej lub zadzwonić pod numer 1890 80 80 90.

Wydział Skarg i Zażaleń NERA (NERA Prosecution Services Unit) zajmuje się naprawą szkód wynikających z naruszenia praw pracowniczych. W przypadku, gdy pracodawca nie wywiąże się z zobowiązania zadośćuczynienia szkodzie, Wydział może wszcząć postępowanie sądowe.

Komisja ds. Stosunków Pracy

Komisja ds. Stosunków Pracy (The Labour Relations Commission) zajmuje się mediacją pomiędzy skłóconymi stronami mającą na celu polubowne rozstrzygnięcie sporów i konfliktów. Z członkami Komisji można kontaktować się w sprawie nierozwiązanych sporów dotyczących naruszenia praw pracowniczych takich jak niewypłacanie pensji lub płaca poniżej minimalnej stawki krajowej, nadmierne godziny pracy oraz niezapewnienie urlopu wypoczynkowego. Po zbadaniu sprawy członek Komisji wydaje rozporządzenia i zalecenia postępowania w danej sprawie¹².

- Labour Relations Commission, Tom Johnson House, Haddington Road, Dublin 4.
Tel.: (01) 613 6700
Fax: (01) 613 6701

¹² Przed złożeniem sprawy w celu jej rozpatrzenia przez Komisję, należy dobrze zapoznać się z przysługującymi ci prawami. Komisja jako organ niezależny nie jest upoważniona do udzielania porad prawnych.

Strona internetowa: www.lrc.ie

E-mail: info@lrc.ie

Trybunał Apelacyjny ds. Zatrudnienia

Trybunał Apelacyjny ds. Zatrudnienia (The Employment Appeals Tribunal) to niezależny organ, którego obowiązkiem jest zachowanie obiektywizmu i bezstronności. Trybunał powstał w celu zapewnienia doraźnych, sprawiedliwych i niekosztownych środków, za pomocą których osoby poszkodowane mogą na drodze nieformalnej szukać zadośćuczynienia za domniemane naruszenie ustawowych praw, w tym praw dotyczących minimalnego okresu wypowiedzenia i odpraw w przypadku redukcji etatów.

- The Employment Appeals Tribunal, Davitt House, 65a Adelaide Road, Dublin 2.
Tel.: (01) 631 3006
Locall: 1890 220 222 (opłata jak za połączenie lokalne)
Fax: (01) 631 3266
Strona internetowa: www.eatribunal.ie
E-mail: eat@entemp.ie

Biuro Pełnomocnika ds. Równouprawnienia

Biuro Pełnomocnika ds. Równouprawnienia (Equality Authority) to półpaństwowy organ, którego zadaniem jest eliminacja sprzecznych z prawem aktów dyskryminacji, promowanie równouprawnienia w zatrudnieniu oraz działalność informacyjna skierowana do społeczeństwa. Biuro służy jako organ doradczy i zapewnia merytoryczne wsparcie osobom wnoszącym zażalenia do Trybunału ds. Równouprawnienia na podstawie Ustawy z 1998 roku o równym traktowaniu w zatrudnieniu, Ustawy z 2000 roku o równym statusie oraz Ustawy z 2004 roku o równouprawnieniu.

- The Equality Authority, 2 Clonmel St, Dublin 2.
Lo-call: 1890 24 55 45 (opłata jak za połączenie lokalne)
Strona internetowa: www.Equality.ie
E-mail: info@equality.ie

Trybunał ds. Równouprawnienia

Do Trybunału ds. Równouprawnienia można wnosić skargi i zażalenia w oparciu o ustawodawstwo dotyczące równouprawnienia. Trybunał jest niezależnym organem państwowym, który zajmuje się mediacją oraz dochodzeniem w sprawie skarg o dyskryminację w miejscu zatrudnienia na tle rasowym, narodowościowym lub etnicznym. Jeśli Trybunał uzna skargę za uzasadnioną, może przyznać stronie poszkodowanej prawne zadośćuczynienie.

- The Equality Tribunal, 3 Clonmel Street, Dublin 2.
Locall: 1890 34 44 24 (opłata jak za połączenie lokalne)
Tel.: (01) 477 4100
Fax: (01) 477 4141

Employment

Strona internetowa: www.equalitytribunal.ie
E-mail: info@equalitytribunal.ie

Sąd Pracy

Sąd Pracy (The Labour Court) po wysłuchaniu sporów pracowniczych wydaje autorytatywne opinie, które są akceptowane w większości spraw, chociaż nie mają charakteru wiążącego. Do Sądu Pracy można też składać odwołania od decyzji Trybunału ds. Równouprawnienia lub Komisji ds. Stosunków Pracy¹³.

- The Labour Court, Tom Johnson House, Haddington Road, Dublin 4.
Tel.: (01) 613 6666
Fax: (01) 613 6667
Strona internetowa: www.labourcourt.ie
E-mail: info@labourcourt.ie

Związki zawodowe

Każdy pracownik ma prawo wstąpić do związku zawodowego. W Irlandii działa cały szereg organizacji pracowniczych różniących się swym zasięgiem od małych do bardzo dużych i broniących interesów większości zawodów, rzemiosł i profesji.

¹³ Niezwykle ważne jest, abyś dobrze zapoznał się z przysługującymi ci prawami przed zgłoszeniem się do Komisji, gdyż jest ona organem niezależnym i nie może udzielać porad prawnych.

Urząd Informacji Obywatelskiej

Urząd Informacji Obywatelskiej (The Citizens Information Board) jest państwową instytucją odpowiedzialną za zapewnienie dostępu do informacji i usług doradczych w zakresie praw obywatelskich i socjalnych. Z Urzędem można kontaktować się bezpośrednio przez stronę www.citizensinfo.ie. Działa również strona internetowa dla obywateli spoza obszaru EOG pracujących w Irlandii: www.citizensinformation.ie/categories/employment/migrant-workers.

W Cork działa kilka ośrodków informacji obywatelskiej otwartych codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.30 do 16.30.

- Cork City Citizens Information Centre, 80 South Mall, Cork.
Tel.: (021) 4277377
Fax: (021) 4277748
E-mail: citizensinfocork@eircom.net or cork.cic@comhairle.ie
- Blackpool Citizens Information Centre, 89/90 Great William O' Brien Street, Blackpool, Cork.
Tel.: (021) 4559807
E-mail: corkcitynorth.cis@comhairle.ie
- Mayfield Citizens Information Centre, Newbury House, Old Youghal Road, Mayfield, Cork.
Tel.: (021) 4508300
E-mail: corkcitynorth.cis@comhairle.ie
- Knocknaheeny/Hollyhill Citizens Information Centre, Harbour View Road, Knocknaheeny.
Tel.: (021) 4302301
E-mail: corkcitynorth.cis@comhairle.ie
- Blackrock Citizens Information Centre, Convent Road, Blackrock, Cork
Tel.: (021) 4358352
E-mail: blackrock.cic@comhairle.ie

Rozwój Przedsiębiorczości

Kto może założyć własną firmę?

Obywatele EOG

Obywatele krajów z wchodzących w skład EOG¹⁴ (oraz Szwajcarii) mają pełne prawo do założenia własnej działalności gospodarczej na terytorium Irlandii.

Uchodźcy

Osoby o statusie uchodźcy mają pełne prawo do założenia własnej działalności gospodarczej na terytorium Irlandii.

Inne grupy o takich samych prawach to zakładania własnych firm

- Osoby o statusie 'Leave to Remain'
- Rodzice dzieci-obywateli Irlandii
- Współmałżonkowie/dzieci spoza EOG na utrzymaniu obywatela Irlandii
- Współmałżonkowie/dzieci spoza EOG na utrzymaniu obywateli z kraju EOG zatrudnionych lub prowadzących własną działalność.

Osoby ubiegające się o azyl

Osobom ubiegającym się o azyl na terytorium Irlandii nie przysługuje prawo założenia własnej działalności gospodarczej.

Pozwolenie na działalność gospodarczą dla obywateli krajów spoza EOG

Od obywateli krajów spoza EOG, **którzy obecnie nie zamieszkują w Irlandii** wymaga się pozwolenia przyznanego przez Ministra Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa na założenie własnej firmy (Business Permission). Pozwolenie takie wydawane przez Ministra na piśmie ma na celu umożliwienie danej osobie lub grupie osób rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Irlandii.

Pozwolenie wydaje się początkowo na okres 12 miesięcy. Wraz z nim przyznaje się pozwolenie na pobyt na terytorium Irlandii na okres wyznaczony terminem ważności pozwolenia na założenie własnej firmy, po upływie którego pozwolenie należy odnowić.

Osoby ubiegające się o pozwolenie na działalność gospodarczą mają obowiązek wykazać, iż proponowana przez nich inicjatywa zapewni wpływy kapitałowe na rzecz państwa w wysokości przynajmniej 300 tys. euro i stworzy przynajmniej dwa miejsca

¹⁴ W skład EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego) wchodzi kraje członkowskie Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein i Norwegia.

pracy dla obywateli krajów EOG. To tylko niektóre z wymogów prawnych, od których istnieją jednak niewielkie odstępstwa.

Dalsze informacje na temat pozwolenia na działalność gospodarczą oraz broszurę informacyjną opublikowaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa można znaleźć na:

http://stage2.labyrinth.ie/dfa_live/uploads/documents/business%20permission.pdf

- Immigration Division, Department of Justice, Equality i Law Reform, Business Permission Unit, 13-14 Burgh Quay, Dublin 2
Informacja telefoniczna dla imigrantów: (01) 6167700

Własna firma w Irlandii

Strona internetowa www.startingabusinessinireland.com jest wyczerpującym źródłem informacji o założeniu i prowadzeniu własnego interesu w Irlandii. Z kolei na stronie www.equalemerge.ie/FAQs.aspx można znaleźć dokładną listę wymogów, jakie należy spełnić przed założeniem własnej firmy.

Co trzeba wiedzieć na początku

- Musisz zarejestrować swoją działalność w urzędzie skarbowym.
- Według przepisów prawnych każda, nawet mała firma ma obowiązek opracować i uczynić dostępnym plan bezpieczeństwa i higieny pracy (Health and Safety statement).
- Jeśli twoja działalność związana jest w jakimkolwiek stopniu z sektorem budowlanym, musisz odbyć szkolenie BHP (Safe Pass), bez którego wstęp na plac budowy jest zakazany. Szkolenie trwa jeden dzień i kończy się krótkim testem wyboru, który należy zdać, aby otrzymać certyfikat.
- Aby zarejestrować nazwę firmy, należy złożyć podanie w Biurze Rejestracji Spółek (The Companies Registration Office - www.cro.ie)
- Status prawny Twojej działalności zależy od tego, czy jest to jednoosobowa działalność gospodarcza (Sole Trader), spółka cywilna (Partnership), czy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Limited Company). Jeśli działasz jako 'Sole Trader', jesteś właścicielem firmy i jedyną osobą za nią odpowiedzialną. W przypadku spółki cywilnej wspólnie ze swoim partnerem odpowiadacie za firmę. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest samodzielnym podmiotem niezależnym od udziałowców i sama ponosi odpowiedzialność za swoje zobowiązania.

Organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości

Rady ds. rozwoju przedsiębiorczości

W 1993 roku rząd ustanowił 35 powiatowych i miejskich rad ds. rozwoju przedsiębiorczości (County and City Enterprise Boards - CEBs) w celu zapewnienia wsparcia w sektorze małych przedsiębiorstw. Zadaniem rad jest kultywowanie i propagowanie etosu przedsiębiorczości lokalnej. Jeśli więc zamierzasz założyć własną firmę, w pierwszej kolejności powinieneś odwiedzić najbliższą radę, gdzie uzyskasz

cenne informacje i porady dotyczące prowadzenia firmy zatrudniającej do dziesięciu pracowników. Rady pośredniczą też w kontaktach z innymi organizacjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości i instytucjami rządowymi o podobnym profilu oraz regularnie organizują 10-tygodniowe kursy wieczorowe, podczas których dowiesz się, jak założyć firmę i poznasz podstawowe prawno-ekonomiczne aspekty prowadzenia małego przedsiębiorstwa.

Rady ds. rozwoju przedsiębiorczości oferują także:

- Porady i wskazówki w zakresie prowadzenia firmy
- Szkolenia dla właścicieli/menadżerów
- Programy rozwoju działalności
- Indywidualny mentoring biznesowy
- Pakiety zapomogowych środków finansowych
- Porady dotyczące organizacji przestrzeni pracy/przedsiębiorstwa

The Cork City Enterprise Board

- Cork City Enterprise Board, 1-2 Bruach Na Laoi, Union Quay, Cork City.
Tel.: (021) 4961828
Fax: (021) 4961869.
E-mail: info@corkceb.ie
Strona internetowa: www.corkceb.ie

The West Cork Enterprise Board

- West Cork Enterprise Board, 8 Kent Street, Clonakilty, Co. Cork.
Tel.: (023) 34700
Fax: (023) 34702
E-mail: enterprise@wceb.ie
Strona internetowa: www.wceb.ie

Rejon podlegający pod West Cork Enterprise Board obejmuje miasta i miasteczka zachodniego Corku: Clonakilty, Timoleague, Dunmanway, Drimoleague, Skibbereen, Union Hall, Glandore, Leap, Schull, Goleen, Ballydehob, Durrus, Bantry, Castletownbere oraz Glengarriff i the Islands.

South Cork Enterprise Board

- South Cork Enterprise Board, Unit 6A, South Ring Business Park, Kinsale Road, Cork
Tel.: (021) 4975281
Fax: (021) 4975287
Strona internetowa: www.sceb.ie
E-mail: enterprise@sceb.ie

Kinsale, Macroom, Brinny i Innishannon obsługiwane są przez South Cork Enterprise Board.

North Cork Enterprise Board

- The Enterprise Office, 26 Bank Place, Mallow, Co. Cork, Ireland

Tel.: (022) 43235
Fax: (022) 43247
Strona internetowa: www.theenterpriseoffice.com
E-mail: corknent@iol.ie

North Cork Enterprise obejmuje północną część powiatu Cork z uwzględnieniem 5 okręgów: Charleville, Duhallow, Fermoy, Mallow oraz Mitchelstown, których łączna liczba mieszkańców wynosi około 72 tys.

Equal Emerge: wspieranie przedsiębiorstw mniejszości narodowych w Irlandii

Partnerstwo Equal Emerge skupia kilka organizacji zainteresowanych wspieraniem przedsiębiorczości wśród grup etnicznych zamieszkujących w Irlandii. Celem organizacji jest „opracowanie metodologii zmierzających do rozwoju i wzrostu przedsiębiorstw prowadzonych przez mniejszości narodowe (Ethnic Minority Enterprises – EMEs) oraz pomoc w przewyżnianiu problemów związanych z działalnością gospodarczą wynikających z prawnych i kulturowych ograniczeń”. Choć działalność Equal Emerge jest dopiero w fazie początkowej, to udało się już w całym kraju zrealizować projekty dotyczące planowania, zakładania i rozwoju przedsiębiorstw.

- Equal Emerge, Bolbrook Enterprise Centre, Avonmore Road, Tallaght, Dublin 24.
Tel.: (01) 4145700
Fax: (01) 4145799
Strona internetowa: www.equalemerge.ie
E-mail: info@equalemerge.ie

Stowarzyszenie Małych Firm

Stowarzyszenie Małych Firm (The Small Firms Association - SFA) to ogólnokrajowa organizacja reprezentująca wyłącznie interesy małych przedsiębiorstw w Irlandii. Zapewnia wsparcie i porady w zakresie problematyki ekonomicznej, handlowej oraz zagadnień dotyczących stosunków pracowniczych i społecznych. SFA prowadzi także warsztaty dla małych i średnich przedsiębiorstw (www.centrefexcellence.ie).

- Confederation House, 84-86 Lower Baggot Street, Dublin 2
Tel.: (01) 6051602
Fax: (01) 6381602
Strona internetowa: www.sfa.ie
E-mail: info@sfa.ie

Irlandzkie Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Irlandzkie Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw (The Irish Small and Medium Enterprises Association - ISME) to niezależna instytucja ekonomiczna oferująca pełen zakres usług doradczych oraz programów szkoleniowych i rozwojowych dla przedsiębiorstw należących do Stowarzyszenia.

- ISME, Irish Small and Medium Enterprises Association, 17 Kildare St, Dublin 2
Tel.: (01) 662 2755
Fax: (01) 661 2157 or (01) 661 0517
Strona internetowa: www.isme.ie
E-mail: info@isme.ie

Powiatowa Izba Handlowa

Powiatowa Izba Handlowa Cork (The Cork Chamber of Commerce) zapewnia szereg form wsparcia dla firm członkowskich w zakresie kierowania i rozwoju przedsiębiorstw. Obejmują one mentoring i doradztwo dla nowych przedsiębiorstw, warsztaty, imprezy środowiskowe służące nawiązywaniu nowych kontaktów, promocję nowych członków na łamach publikacji wydawanych przez Izbę, lobbing na poziomie ogólnokrajowym na rzecz lokalnych przedsiębiorstw, a także porady dotyczące importu/eksportu w UE.

- Cork Chamber of Commerce, Cork Chamber, Fitzgerald House, Summerhill North, Cork
Tel.: (021) 4509044
Fax: (021) 4508568
Strona internetowa: www.corkchamber.ie
E-mail: info@corkchamber.ie

Enterprise Ireland

Rządowa agencja Enterprise Ireland jest odpowiedzialna za rozwój przemysłu irlandzkiego. Zajmuje się promocją i wsparciem nowych, dopiero rozpoczynających działalność firm o wysokim potencjale rozwoju. Enterprise Ireland koncentruje się głównie na wspieraniu młodych przedsiębiorstw nastawionych na produkcję i eksport, które w przeciągu trzech lat mogą osiągnąć znaczący sukces.

- Cork Regional Office, Enterprise Ireland, Industry House, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork, Ireland
Tel.: (021) 4800200
Fax: (021) 4800201
Strona internetowa: www.enterprise-ireland.com/StartBusiness
E-mail: info@enterprise-ireland.com

Irlandzka Konfederacja Przedsiębiorców i Pracodawców

Irlandzka Konfederacja Przedsiębiorców i Pracodawców (The Irish Business and Employers Confederation - IBEC) zapewnia szeroki zakres usług dla ponad 7,5 tysiąca przedsiębiorstw i organizacji członkowskich o różnym zasięgu ze wszystkich sektorów gospodarczych. Konfederacja jest instytucją ochronną dla wiodących podmiotów gospodarczych i stowarzyszeń oraz rzecznikiem interesów irlandzkich przedsiębiorców i pracodawców, których reprezentuje przed rządem, państwowymi agencjami, związkami zawodowymi, a także przed innymi agendami broniącymi interesu narodowego i publicznego.

- Cork Regional Office, Knockrea House, Douglas Road, Cork
Tel.: (021) 4295511
Fax: (021) 4295534
Strona internetowa: www.ibec.ie
E-mail: info@ibec.ie

Kursy prowadzenia działalności gospodarczej FÁS

FÁS organizuje różnorodne szkolenia dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi „Założ własną firmę” (‘Start Your Own Business’), „Rozwój przedsiębiorstwa” (‘Enterprise Development’) oraz „Ocena możliwości powodzenia firmy” (‘Assessing Business Opportunities’). Więcej szczegółów można znaleźć na stronie www.fas.ie.

Wsparcie on-line dla przedsiębiorców

Zdobywanie funduszy na prowadzenie firmy

Programy doradcze w pozyskiwaniu funduszy unijnych

The EU Grants Advisor to nazwa programu doradczego kierowanego przez Microsoft, którego celem jest zapewnienie pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom (SMEs) oraz samorządom lokalnym w zrozumieniu i pozyskiwaniu dotacji unijnych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Program pomoże ci szybko odnaleźć dotacje z UE, o które masz prawo się ubiegać. Można go znaleźć na stronie www.eugrantsadvisor.ie

Basis.ie

Strona www.Basis.ie dostarcza informacji na temat różnorodnych dotacji na założenie działalności gospodarczej, o które można się ubiegać przez rządowe agencje.

www.basis.ie/home/home.jsp?pcategory=13404iecategory=13975ilanguage=EN

Przydatne linki dla przedsiębiorców

Zakładanie firmy w Irlandii

- www.basis.ie - Basis – Państwowa Służba Informacyjna dla przedsiębiorców
- www.StartingABusinessInIreland.com – Informacje, porady oraz inne pomoce dla przedsiębiorców w Irlandii.

Inne przydatne linki

- www.corkbic.com - Cork Business Innovation Centre prowadzi zintegrowany program wspierania obiecujących firm bazujących na technologicznych innowacjach od momentu planowania przedsięwzięcia do osiągnięcia pełni rozwoju.

- www.eic.ie – Ośrodki Euro Info (EICs) wspierają małe przedsiębiorstwa (SMEs) na wszystkich etapach rozwoju i wchodzenia na rynki europejskie poprzez działania informacyjne, doradcze i pomocowe w zakresie problematyki UE.
- www.entemp.ie/enterprise - Na tej stronie można znaleźć linki do stron innych agencji państwowych wspierających rozwój przedsiębiorczości w Irlandii.
- www.enterprisenetwork.ie - Enterprise Network (artykuły poświęcone problematyce prowadzenia przedsiębiorstw publikowane w „Sunday Times”)
- www.european-microfinance.org - The European Microfinance Network to europejska organizacja pozarządowa promująca usługi mikrofinansowe jako narzędzie walki ze społecznym i ekonomicznym wykluczeniem oraz wspierająca samozatrudnienie i zakładanie mikroprzedsiębiorstw.
- www.forfas.ie - Forfás funkcjonuje jako ciało doradcze zawiadujące polityką państwa w zakresie rozwoju, przedsiębiorczości, handlu, nauki, technologii i innowacyjności. Podlega pod Ministerstwo Handlu, Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości.
- www.gep.ie - Genesis Enterprise Programme (ośrodek inkubacyjny oferujący wsparcie i pomoc w zarządzaniu dla młodych firm o wysokim potencjale rozwojowym)
- www.irishentrepreneur.com – Magazyn „Irish Entrepreneur Business and Life” zajmujący czołową pozycję wśród magazynów rozprowadzanych w Irlandii i Irlandii Północnej.
- www.microtrade.org - MicroTrade to program umożliwiający małym firmom nawiązywanie kontaktów, pozyskiwanie nowych rynków i partnerów na całej wyspie Irlandii. Jest to wspólna inicjatywa The County and City Enterprise Boards of the Republic of Ireland, Enterprise Northern Ireland oraz InterTradeIreland. Program zapewnia szereg form wspierania takich jak imprezy środowiskowe oraz szkolenia.
- www.patentoffice.ie – Irlandzkie Biuro Patentowe
- www.plato.ie - Plato Ireland to forum wspierające właścicieli-menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw (SMEs) borykających się z wyzwaniami dzisiejszego świata biznesu.
- www.smallbusinessforum.ie - The Small Business Forum bada obecne warunki prowadzenia małych przedsiębiorstw w Irlandii oraz doradza w sprawie odpowiedniości i trafności polityki państwa w tym zakresie.

Edukacja¹⁵

Prawo do edukacji

Obywatele EOG

Obywatele krajów EOG¹⁶ (oraz Szwajcarii) mają takie same prawo do edukacji i szkolnictwa oraz do takich samych opłat za naukę jak obywatele irlandzcy

Uchodźcy

Osoby o statusie uchodźcy (i członkowie ich rodzin) mają takie samo prawo do edukacji i szkoleń FÁS jak obywatele irlandzcy¹⁷.

Osoby z pieczętka uprawniającą do pobytu – Stamp 4

Osoby, które otrzymały Stamp 4 mają prawo dostępu do edukacji. Grupa ta obejmuje:

- Osoby o statusie ‘Leave to Remain’
- Rodzice dzieci-obywateli Irlandii
- Współmałżonków/dzieci spoza EOG pozostające na utrzymaniu obywatela Irlandii
- Współmałżonków/dzieci spoza EOG pozostające na utrzymaniu obywatela z kraju EOG, który jest zatrudniony lub prowadzi własną działalność gospodarczą
- Osoby, którym przyznano rezydencję długoterminową

Osoby pozostające na utrzymaniu osób z pozwoleniem na pracę

Osoby pozostające na utrzymaniu osób z pozwoleniem na pracę mają prawo dostępu do edukacji pod warunkiem, iż ich prawo pobytu jest ściśle związane z osobą z pozwoleniem na pracę (Stamp 3).

Osoby ubiegające się o azyl

Dorośli ubiegający się o azyl nie mają prawa dostępu do dziennej edukacji finansowanej z budżetu państwa ani do szkoleń na terytorium Irlandii. Mają natomiast dostęp do edukacji w niepełnym wymiarze godzinowym lub kursów wieczorowych w niektórych kolegiach w Cork. Obowiązują ich takie same opłaty jak obywatele Irlandii. Osoby te mogą również skorzystać z bezpłatnych kursów języka angielskiego oraz nauki pisania i czytania po angielsku. Kursy są organizowane przy ośrodkach zakwaterowania, a także przez inne lokalne organizacje, np. komitety kształcenia zawodowego (Vocational Education Committee - VEC) lub inne grupy wsparcia.

¹⁵ Niniejsza broszura dotyczy wyłącznie edukacji dorosłych.

¹⁶ W skład EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego) wchodzi kraje członkowskie Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein i Norwegia.

¹⁷ Więcej informacji w rozdziale „Czesne w szkołach wyższych”.

Wizy studenckie dla obywateli spoza EOG (Stamp 2)

Od osób spoza EOG zamierzających studiować w Irlandii może być wymagana studencka wiza, o którą można występować do Ministerstwa Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa. W tym celu należy złożyć:

- List z uczelni potwierdzający przyjęcie w poczet studentów oraz dowód wpłaty czesnego;
- Dowód na posiadanie wystarczających środków finansowych na koncie (obecnie suma ta wynosi 7 tys. euro na rok);
- Prywatne ubezpieczenie zdrowotne.

Osoby występujące o wizę muszą także wykazać się predyspozycjami naukowymi i złożyć oświadczenie, iż po ukończeniu kursu zamierzają wrócić do kraju stałego pobytu.

Więcej szczegółów na temat procedury ubiegania się o wizę studencką można znaleźć na stronie: <http://www.inis.gov.ie/en/INIS/Pages/WP07000018>

Po przybyciu do Irlandii zarówno osoby, które muszą mieć wizę jak i osoby zwolnione z tego obowiązku powinny zgłosić fakt przyjazdu do Irlandii na najbliższym posterunku policji (Gárda). Należy wziąć ze sobą paszport oraz dokumenty potwierdzające adres zamieszkania i wysokość środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie¹⁸. Na posterunku do paszportu zostaje wstemplowana pieczętka uprawniająca do pobytu w Irlandii na okres studiów.

Osoby, którym przyznano wizy studenckie mają prawo do podejmowania zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzinowym po spełnieniu określonych warunków¹⁹.

Irlandzki system szkolnictwa

System szkolnictwa w Irlandii podzielony jest na cztery główne bloki: szkół podstawowych, ponadpodstawowych (średnich), uczelni wyższych oraz szkół pomaturalnych. Ostatni blok obejmuje kursy i szkolenia podejmowane po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej, które nie są częścią systemu szkolnictwa wyższego. W zakres szkolnictwa wyższego wchodzi uniwersytety, instytuty techniczne oraz uczelnie prywatne i niezależne.

W 2003 roku Państwowa Rada Kwalifikacyjna (NQAI) ustanowiła Narodowy System Kwalifikacji (The National Framework of Qualifications – NFQ). Pozwala on na porównanie różnych stopni wykształcenia oraz ukończonych szkoleń. System składa się z dziesięciu poziomów opracowanych w oparciu o standardy dotyczące wiedzy, umiejętności i zdobytych kwalifikacji.

Możliwości nauki dla imigrantów

W irlandzkim systemie szkolnictwa można wyróżnić 10 poziomów wykształcenia od podstawowego obejmującego umiejętność liczenia, czytania i pisanie (poziom 1) do zaawansowanego poziomu doktorskiego (poziom 10). Imigranci pragnący podjąć naukę w Irlandii mogą wybierać spośród licznych możliwości zależnie od swojego poziomu wykształcenia.

¹⁸ Osoby, od których nie wymaga się wizy mają obowiązek przedłożyć na posterunku policji te same dokumenty co osoby ubiegające się o wizę.

¹⁹ Patrz rozdział „Zatrudnienie”.

Uniwersytety i szkoły pomaturalne rekrutują studentów na podstawie świadectwa ukończenia szkoły ponadpodstawowej. Dla obywateli irlandzkich ukończenie takiej szkoły oznacza zdobycie kwalifikacji na poziomie 5. Imigranci z ukończoną szkołą średnią powinni skontaktować się z Państwową Radą Kwalifikacyjną (NQAI) w celu zweryfikowania poziomu wykształcenia. Począwszy od poziomu 5 można ubiegać się o miejsce w szkołach wyższych (poziom 6) takich jak politechniki lub kolegia pomaturalne, po których można kontynuować naukę na poziomie uniwersyteckim (poziom 7+).

Dzięki systemowi Higher Education Links Scheme (HELs) studenci mają możliwość przejścia z poziomu 5 lub 6 na poziom uniwersytecki. University College Cork pozwala na przykład swoim studentom z odpowiednimi kwalifikacjami poziomu 5 i zaliczonymi modułami, wśród których 5 zostało ukończonych z wynikiem bardzo dobrym, na zapisanie się na szereg kursów prowadzących do uzyskania dyplomu.

W przypadku nieukończenia szkoły średniej można w dalszym ciągu starać się o dostęp do szkolnictwa wyższego i pomaturalnego dzięki specjalnym, alternatywnym kursom dla osób, które nie spełniają kryteriów przyjęcia do danych instytucji. Wymagania dotyczące tych kursów różnią się między sobą, dlatego warto skontaktować się z odpowiednimi instytucjami w celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji. Można również zapisać się na kurs pomaturalny lub kurs dla dorosłych. Obydwa rodzaje kursów opisano poniżej.

Instytucje poświadczające kwalifikacje

Wykształcenie ponadpodstawowe: Państwowa Komisja Egzaminacyjna

Państwowa Komisja Egzaminacyjna (The State Examinations Commission - SEC) wydaje dwa rodzaje świadectw ukończenia szkoły średniej: Junior Certificate (poziom 3) oraz Leaving Certificate (poziom 5). Obydwa te świadectwa wchodzą w zakres szkolnictwa ponadpodstawowego. Przyjęcie na kursy pomaturalne i uniwersyteckie jest zależne od wyników uzyskanych na egzaminach kończących szkołę średnią (Leaving Certificate Examination).

Wykształcenie pomaturalne: Rada ds. Szkolnictwa Pomaturalnego

Rada ds. Szkolnictwa Pomaturalnego (The Further Education and Training Awards Council – FETAC) to główna instytucja poświadczająca kwalifikacje zdobyte w szkołach pomaturalnych²⁰.

Wykształcenie wyższe: Rada ds. Szkolnictwa Wyższego

Rada ds. Szkolnictwa Wyższego (The Higher Education and Training Awards Council – HETAC) to instytucja poświadczająca kwalifikacje zdobyte w obrębie szkolnictwa wyższego z wyłączeniem sektora uniwersyteckiego. Większość instytutów posiada także uprawnienia do wydawania dyplomów na niektórych poziomach według Narodowego Systemu Kwalifikacyjnego przekazanych z HETAC.

²⁰ Programy nauczania pomaturalnego mogą być zatwierdzane przez instytucje poświadczające kwalifikacje w Irlandii, Wielkiej Brytanii lub instytucje międzynarodowe.

Uniwersytety

Irlandzkie uniwersytety oraz Instytut Technologii w Dublinie (Dublin Institute of Technology) same przyznają dyplomy swoim studentom. Mogą też wydawać dyplomy dla kursów organizowanych przez inne instytucje²¹.

Ogólne informacje na temat studiów

- 1) Informacje na temat kursów dostępne są w broszurach informacyjnych lub na stronach internetowych poszczególnych instytucji (więcej informacji poniżej).
- 2) W Cork City Hall na początku września każdego roku odbywają się targi edukacyjne, gdzie można zapoznać się z ofertą oświatową ważniejszych placówek kierowaną do dorosłych.
- 3) Źródłem wyczerpujących informacji na temat szkolnictwa pomaturalnego i wyższego w Irlandii są trzy internetowe bazy danych wymienione poniżej:
 - www.nightcourses.com
 - www.daycourses.com
 - www.qualifax.ie

Kursy pomaturalne w Cork

Zarys ogólny

Szkolnictwo pomaturalne (further education) w Cork obejmuje kursy dla osób posiadających świadectwo ukończenia szkoły średniej (Post-Leaving Certificate courses - PLCs), kursy wieczorowe w kolegiach pomaturalnych, z których niektóre kończą się uzyskaniem certyfikatu, kursy organizowane przez półpaństwowe organizacje takie jak FÁS czy Fáilte Ireland oraz inne tego typu instytucje i kolegia, a także kursy organizowane przez instytucje lokalne lub pracodawcę.

Kolegia pomaturalne VEC

www.corkvec.ie

Komitet ds. Kształcenia Zawodowego w mieście Cork (Vocational Education Committee - VEC) odpowiada za trzy kolegia pomaturalne, które mają w swojej ofercie dzienne kursy dla osób po szkole średniej (PLC), a także szereg kursów wieczorowych lub programów o niepełnym wymiarze godzinowym. Razem kolegia te zapewniają dostęp do usług edukacyjnych dla ponad 4 tys. studentów po szkole średniej oraz 7 tys. osób dorosłych. Kolegia pomaturalne obsługują dwie główne grupy społeczne: osoby młode, które nie mają możliwości studiowania lub nie zdecydowały się na studia wyższe oraz dorosłych, którzy pragną doskonalić swoje umiejętności lub poszerzyć wiedzę.

Ideą kursów PLC, które kończą się uzyskaniem certyfikatów FETAC na poziomie 5-6²², jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu przez wyposażenie ich w określone umiejętności i zapewnienie stosownego szkolenia. Mogą one także stanowić krok w kierunku podjęcia nauki na poziomie uniwersyteckim. Oferta kursów jest bardzo zróżnicowana i obejmuje dziedziny administracji biurowej, biznesu, obsługi komputera, zdrowia publicznego

²¹ Uniwersytety wchodzące w skład Narodowego Uniwersytetu Irlandii (University College Dublin, University College Cork, National University of Ireland Galway oraz National University of Ireland Maynooth) zapewniają kursy i dyplom Narodowego Uniwersytetu Irlandii.

²² Niektóre kursy pozwalają na osiągnięcie poziomu 7, który jest odpowiednikiem licencjatu (bachelor degree).

i opieki nad dziećmi, projektowania i rysunku, technologii mediów, elektroniki, nauk stosowanych, budownictwa, turystyki i nauki języków obcych.

Procedura zgłoszeniowa

Aby ubiegać się o przyjęcie na kursy PLC, należy przedłożyć świadectwo ukończenia szkoły średniej. W przypadku nieukończenia szkoły średniej można w dalszym ciągu ubiegać się o przyjęcie na kurs w oparciu o posiadane doświadczenie zawodowe lub szczególne umiejętności w danej dziedzinie. Przed przyjęciem na kurs większość kandydatów zapraszanych jest na rozmowę kwalifikacyjną²³.

Kandydaci, których językiem ojczystym nie jest język angielski i którzy nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły średniej w Irlandii, oceniani są pod względem kompetencji językowych podczas rozmowy. Mogą też zostać poproszeni o napisanie testu z języka angielskiego opracowanego przez daną szkołę. W Cork College of Commerce od tego obowiązku zwalnia się kandydatów posiadających certyfikat znajomości języka angielskiego, np. International English Learning Testing System (IELTS; minimalna punktacja 6.0) lub Cambridge Certificate in Proficiency (CPE). Od obowiązku tego mogą być również zwolnione osoby z równoważnym certyfikatem FETAC.

Osoby z krajów EOG, uchodźcy oraz osoby z pozwoleniem na pobyt Stamp 4 są zwolnione z opłat za naukę. Innych kandydatów obowiązują pełne opłaty (tzw. „opłaty gospodarcze”).

Cork College of Commerce

Cork College of Commerce, Morrison's Island, Cork City

Tel.: (021) 4222100

Fax: (021) 4275075

Strona internetowa: www.corkcollegeofcommerce.ie

E-mail: apply@ccoc.ie

Coláiste Stiofáin Naofa

Coláiste Stiofáin Naofa, Tramore Road, Cork City

Tel.: (021) 4961020

Fax: (021) 4961320

Strona internetowa: www.csn.ie

E-mail: info@csn.ie

St. John's Central College

- St. John's Central College, Sawmill Street, Cork, Ireland

Tel.: (021) 4255500

Fax: (021) 4314681

Strona internetowa: www.stjohnscollege.ie

E-mail: info@stjohnscollege.ie

²³ Osoby spoza EOG niezamieszkałe obecnie w Irlandii powinny wystąpić o wyznaczenie wcześniejszego terminu rozmowy kwalifikacyjnej.

Szkolenia FÁS

FÁS to irlandzka agencja ds. szkolenia zawodowego i zatrudnienia. Opracowuje programy szkoleniowe dostosowane do potrzeb osób szukających pracy i pracowników chcących doskonalić swoje umiejętności. Szkolenia są bezpłatne i kończą się uzyskaniem różnych certyfikatów FETAC (poziomy od 3 do 6). W ofercie znajdują się:

- **Wieczorowe i dzienne kursy** w pełnym lub niepełnym wymiarze godzinowym z zakresu administracji, biznesu, informatyki, techniki, operowania maszyn, sprzedaży oraz rozrywki i sportu. Kursy wieczorowe w niepełnym wymiarze godzinowym mogą wiązać się z pewnymi opłatami.
- Programy szkoleniowe dla **praktykantów/uczniów pozwalające na zdobycie uprawnień do wykonywania rzemiosła**. Zwykle szkolenia takie trwają cztery lata, spośród których 40 tygodni podzielonych na 3 odrębne okresy to różne szkolenia poza miejscem pracy. Aby skorzystać z programu, należy spełnić wymagania dotyczące minimalnego wykształcenia, posiadać odpowiednie doświadczenie zawodowe lub zatrudnić się u rejestrowanego pracodawcy. Po uzyskaniu pozytywnych ocen z odbytych szkoleń w miejscu pracy i poza nim, otrzymujesz certyfikat uprawniający cię do wykonywania rzemiosła (National Craft Certificate) odpowiadający poziomowi 6. Przykłady rzemiosł to zawód elektryka, hydraulika lub stolarza.
- Programy dla **stażystów**, które trwają od 20 do 44 tygodni i obejmują zajęcia teoretyczne oraz instruktaż w miejscu pracy, kierowane są głównie do osób bezrobotnych i dopiero wkraczających na rynek pracy. Organizowane są we współpracy z pracodawcami i zapewniają zarówno odpowiednie szkolenie jak i kwalifikacje uznawane w danym sektorze zawodowym (poziom 5-6).
- Szkolenia w zakresie poszczególnych umiejętności zmierzające do podniesienia kwalifikacji pracowników danej gałęzi przemysłu (np. w budownictwie, przemyśle filmowym).
- **Kształcenie na odległość** przez Internet (FÁS eCollege)
- Kursy doskonalenie umiejętności organizowane w ramach inicjatywy 'One Step Up'. Jeden z jej komponentów dotyczący umiejętności bezpośrednio wykorzystywanych w pracy ma zaspokoić potrzeby związane z podstawowymi kwalifikacjami (Poziom 3)

Z powyżej wymienionych kursów mogą skorzystać osoby z EOG, uchodźcy oraz osoby z pozwoleniem na pobyt Stamp 4.

Więcej informacji na temat kursów FÁS można znaleźć w internetowej bazie szkoleń FÁS www.FAS.ie lub w najbliższym oddziale FÁS.

- FÁS Training Centre, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork.
Tel.: (021) 4856200
- FÁS Employment Services Office, Sullivan's Quay, Cork.
Tel.: (021) 4856200
- FÁS Centre, 30/31 Shandon Street, Cork.
Tel.: (021) 4946162

Półpaństwowe instytucje przyznające kwalifikacje pomaturalne

Fáilte Ireland

Fáilte Ireland to Krajowa Rada ds. Rozwoju Turystyki. Jej zadaniem jest wspieranie rozwoju turystyki w Irlandii.

Oddział Fáilte Ireland w Cork oferuje programy szkoleniowe w zakresie hotelarstwa, turystyki i gastronomii (poziom 4), które kształcą kucharzy, personel restauracyjny, barowy oraz asystentów cateringowych. Aby móc zapisać się na kurs, kandydaci nie mogą być w danej chwili nigdzie zatrudnieni. Osoby zakwalifikowane do programu otrzymają bezpłatne szkolenie prowadzone przez wykwalifikowanych wykładowców, tygodniowe stypendium i środki finansowe na pokrycie kosztów podróży oraz bezpłatny lunch. Program kończy się uzyskaniem certyfikatu uznawanego w kraju i w UE, który umożliwia także rozpoczęcie nauki na poziomie 5-6 w Instytucie Technologii, gdzie można wybierać spośród różnorodnych kursów od nauki gotowania po zarządzanie hotelami²⁴.

Ze szkoleń mogą skorzystać osoby z krajów EOG, uchodźcy oraz osoby z pozwoleniem na pobyt Stamp 4. Co poniedziałek pomiędzy godziną 10:00 a 12:00 przeprowadzane są rozmowy kwalifikacyjne bez wcześniejszych zapisów.

- Fáilte Ireland Training Centre, Albert Road, Cork
Tel.: (021) 4313006 Tanie połączenie: 1850 256256
Fax: (021) 4313007
Strona internetowa: www.FailteIreland.ie/careers_in_tourism
E-mail: cork@failteireland.ie

Teagasc

Teagasc to Krajowa Rada ds. Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego. Oferuje kursy na poziomie uniwersyteckim oraz kursy zawodowe dla młodych osób rozpoczynających karierę w rolnictwie, ogrodnictwie, przedsiębiorstwach związanych z produkcją rolną oraz w sektorze rolno-spożywczym (poziomy od 4 do 6).

- Agricultural College, Darrara, Clonakilty, Co Cork.
Tel.: (023) 33302
Fax: (023) 34449
Strona internetowa: www.Teagasc.ie
E-mail: office@clonakilty.teagasc.ie

Bord Iascaigh Mhara

Bord Iascaigh Mhara to organ rządowy odpowiedzialny za wspieranie rozwoju przemysłu rybnego. Oferuje szkolenia w zakresie hodowli ryb, rybołówstwa i przetwórstwa rybnego.

- Board Iascaigh Mhara, P.O. Box 12, Crofton Road, Dun Laoghaire, Co. Dublin
Tel.: (01) 2144100
Strona internetowa: www.bim.ie

²⁴ Są to dzienne kursy zawodowe (kończące się uzyskaniem Higher lub Advanced Certificate na poziomie 5-6), które Fáilte Ireland organizuje we współpracy z Instytutem Technologii.

Nauka w szkołach wyższych

Kwalifikacje

Szkoły wyższe w Irlandii zapewniają następujące kwalifikacje akademickie:

- Higher Certificate: świadectwo ukończenia dwuletnich dziennych studiów (poziom 6)
- Zwykły licencjat (Ordinary Bachelors Degree): trzyletnie dzienne studia (poziom 7)
- Licencjat z wyróżnieniem (Honours Bachelors Degree): trzy- lub czteroletnie studia (poziom 8)
- Dyplom absolwenta (Graduate Diploma): ustanowiony z myślą o absolwentach zmierzających do przekwalifikowania się – zwykle jest to kurs jednoroczny (poziom 8)
- Magister (Masters degree) przyznawany w oparciu o prace badawcze lub ukończone studia, które trwają zwykle od jednego do dwóch lat (poziom 9)
- Doktorat (PhD): zwykle wymaga minimum trzech lat twórczej pracy badawczej (poziom 10).

Procedura zgłoszeniowa

Rekrutacja na pierwszy rok studiów dziennych odbywa się przez Centralne Biuro Rekrutacyjne (Central Applications Office - CAO) w Galway (Tel.: 091 509800, www.cao.ie) na podstawie ocen na świadectwie ukończenia szkoły średniej. Podania o przyjęcie na kursy na dalszym etapie nauki składa się już bezpośrednio do instytucji, które je organizują. Wyjątek stanowią obywatele spoza UE, którzy mają obowiązek składania podań o przyjęcie bezpośrednio do biur University College of Cork lub do innej wybranej przez siebie szkoły wyższej.

Na podaniach CAO znajduje się odrębna część dla kandydatów niestandardowych. Studenci z ukończonym **kursem FETAC** mogą ubiegać się o przyjęcie na kursy w szkołach wyższych przez CAO na zasadzie konkursu. Dla nich opracowano specjalny system naliczania punktów różniący się od systemu CAO dla kandydatów z Leaving Certificate. Należy też pamiętać, że ukończenie określonych kursów FETAC upoważnia do automatycznego przyjęcia na kursy poziomu 7 w Cork Institute of Technology.

Osoby, które otrzymały **świadectwa** ukończenia szkoły średniej oraz **dyplomy** ze szkół wyższych **poza granicami Irlandii** mogą zamieścić informacje dotyczące tych kwalifikacji w podaniu. Do podania należy załączyć:

- Uwierzytelnioną kopię aktu urodzin oraz paszportu
- Uwierzytelnioną kopię świadectwa ukończenia szkoły średniej LUB wykaz przedmiotów
- Uwierzytelnioną kopię pełnego wykazu przedmiotów akademickich, dyplomu z wynikami egzaminu końcowego (w stosownych przypadkach)
- Uwierzytelnioną kopię wyników z egzaminu potwierdzającego znajomość języka angielskiego.

W przypadku, gdy powyższe dokumenty nie zostały oryginalnie wydane w języku angielskim, należy przedłożyć ich tłumaczenia potwierdzone notarialnie²⁵.

Osoby dorosłe mogą ubiegać się o miejsce na kursach na podstawie doświadczenia zawodowego oraz wykształcenia i zdobytych kwalifikacji. Warunkiem przyjęcia na studia jest ukończenie 23 lat do 1 stycznia roku rozpoczęcia studiów oraz obywatelstwo kraju UE.

Z reguły rekrutacja odbywa się na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej lub pracy pisemnej złożonej na odpowiednim wydziale²⁶. Przed złożeniem podania warto skontaktować się z odpowiednim biurem przyjęć/oficerem ds. studentów dorosłych w celu zapoznania się z dodatkowymi wymaganiami.

Należy także pamiętać o specjalnej procedurze uznawania dotychczasowej edukacji i doświadczenia obowiązującej w Cork Institute of Technology, zwanej **Recognition for Prior Learning** (RPL). Zgodnie z tą procedurą *zarejestrowani studenci*, którzy posiadają zadowalające doświadczenie i formalną bądź nieformalną wiedzę mogą zaliczać moduły na danym kursie na podstawie przedstawionego portfolio. Jest ono oceniane przez wykładowcę zgodnie z normami obowiązującymi na kursie. Korzystając z RPL zarejestrowani studenci mogą również ubiegać się o miejsce na kursach, choć jest to uzależnione od przepisów prawnych obowiązujących na danym wydziale.

Znajomość języka angielskiego

Kandydaci, którzy nie zdawali egzaminu z języka angielskiego na zakończenie irlandzkiej szkoły średniej lub nie zdobyli równoważnej kwalifikacji FETAC mają obowiązek dostarczyć dokument poświadczający znajomość języka angielskiego na takim samym poziomie. Więcej szczegółów można znaleźć poniżej w opisie wymagań poszczególnych instytucji.

Przyjęcie na studia

Po przyjęciu na studia do kandydata wysyłany jest list potwierdzający. Jest to ważny dokument niezbędny przy staraniu się o wizę oraz przy rejestracji w danej szkole wyższej²⁷.

Cork Institute of Technology (CIT)

www.cit.ie

W Cork Institute of Technology studiuje ponad 13 tys. studentów (dziennych i wieczorowych) uczęszczających na kursy na trzech wydziałach: Nauk Humanistycznych i Ekonomii, Nauk Ścisłych i Informatyki oraz Inżynierii.

Instytut ma również trzy oddziały w innych częściach miasta Cork: Cork School of Music (Union Quay), Crawford College of Art and Design (Sharman Crawford Street) oraz National Maritime College of Ireland (Ringaskiddy).

²⁵ Jeśli chcesz upewnić się, czy twoje kwalifikacje odpowiadają minimalnym wymaganiom, skontaktuj się z Państwową Radą Kwalifikacyjną (NQAI), aby sprawdzić któremu poziomowi (od 1 do 10) według NFQ odpowiada twój dyplom uzyskany poza granicami Irlandii.

²⁶ Liczba miejsc dla osób dorosłych jest ograniczona. Tak więc ubieganie się o miejsce na kursie jako osoba dorosła może obniżyć szanse na przyjęcie na niektóre kursy, gdzie liczba miejsc jest stosunkowo niska w porównaniu z liczbą chętnych.

²⁷ List potwierdzający przyjęcie na studia nie upoważnia obywateli spoza EOG do przyjazdu/pozostania w Irlandii. Pozwolenie na pobyt to oddzielny dokument przyznawany przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa.

Studia dzienne w CIT

Pełna lista kursów dostępna jest na stronie www.cit.ie

- Admissions Office (Biuro Rekrutacji), Administration Building Cork Institute of Technology, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork.
Tel.: (021) 432 6255 / 6141
Fax: (021) 432 6602
E-mail: admissions@cit.ie

Kandydaci, którzy posiadają inne świadectwa ukończenia szkoły średniej niż irlandzki Leaving Certificate bądź GCSE (ekwiwalent świadectwa ukończenia szkoły średniej w Wielkiej Brytanii) powinni zapoznać się z poniższą stroną internetową, na której zamieszczono minimalne wymagania dotyczące ocen oraz metodę przeliczania wyników uzyskanych w poszczególnych krajach:
http://www2.cao.ie/app_scoring/itttext.pdf.

Osoby z krajów nienależących do UE mogą zostać zaproszone na rozmowę kwalifikacyjną.

Wymagania dotyczące języka angielskiego

Kandydaci, których językiem ojczystym nie jest język angielski muszą udowodnić swoje kompetencje językowe, czego można dokonać na dwa sposoby. Pierwszy polega na uzyskaniu minimalnego wyniku na jednym z poniższych egzaminów:

- Univ. of London Grade C (ocena C)
- Oxford Credit
- Pitman Higher Intermediate (poziom zaawansowany)
- Trinity College (UK) 10
- UCLES Grade C (ocena C)
- IELTS 6
- TOEFL 560

Drugim sposobem jest potwierdzenie znajomości angielskiego ocenami z egzaminów na koniec szkoły średniej, jeśli język angielski był jednym ze zdawanych przedmiotów. Więcej informacji można znaleźć na stronie http://www2.cao.ie/app_scoring/itttext.pdf.

Wydział Kształcenia Ustawicznego dla Dorosłych w CIT

Wydział Kształcenia Ustawicznego dla Dorosłych (The Department of Adult and Continuing Education) w CIT prowadzi jeden z największych w Irlandii programów studiów w niepełnym wymiarze godzinowym (part-time). Program obejmuje 150 kursów prowadzących do uzyskania certyfikatów, dyplomów absolwenta, licencjatu, magistra, dyplomu studiów podyplomowych oraz kwalifikacji zawodowych i rzemieślniczych. Na wielu kursach obowiązuje system kumulacji punktów i zaliczeń. W praktyce oznacza to, że zamiast pełnego cyklu studiów w systemie dziennym można jednorazowo uczęszczać na jeden lub więcej modułów i zdobywać osobne zaliczenia. Po uzyskaniu odpowiedniej ilości punktów (credits) otrzymasz dyplom ukończenia kursu.

W ofercie wydziału znajdują się również kursy prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych jak i krótkie kursy na potrzeby sektora przemysłowego. W przypadku tych kursów nie zawsze wymagane są certyfikaty znajomości angielskiego. Dokładne informacje można uzyskać kontaktując się z danym wydziałem lub osobą odpowiadającą za administrację kursu.

- Department of Adult and Continuing Education, Cork Institute of Technology, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork.
Tel.: (021) 4326554 / 6577
E-mail: adulted@cit.ie

University College Cork (UCC)

www.ucc.ie

Na University College Cork studiuje ponad 16 tys. studentów w trybie dziennym na wydziałach Prawa i Ekonomii; Medycyny i Zdrowia Publicznego; Nauk Ścisłych, Inżynierii i Technologii Spożywczej oraz Sztuki, Studiów Celtyckich i Nauk Społecznych.

- UCC Admissions Office, 1st Floor, West Wing, Main Quadrangle, UCC, Western Road, Cork.
Tel.: (021) 4903571
Strona internetowa: www.ucc.ie/en/ProspectiveStudents/Admissions/
E-mail: admissions@ucc.ie

Wymagania dotyczące języka angielskiego

Kandydaci, których językiem ojczystym nie jest język angielski mają obowiązek zdobyć:

1. minimalny wynik 5.50 na egzaminie IELTS z każdego komponentu, przy czym przeciętne wyniki wahają się pomiędzy 6 a 7.5 w zależności od wydziału oraz tego, czy są to studia licencjackie lub magisterskie/podyplomowe²⁸.
2. **LUB** minimalny wynik 600 punktów na egzaminie TOEFL z częścią pisemną zdaną na 475 +,
3. **LUB** CAE Poziom A/CPE Poziom C.

Aby uzyskać więcej informacji odnośnie wymaganego wyniku, najlepiej jest skontaktować się z danym wydziałem lub biurem rekrutacyjnym/biurem ds. studentów cudzoziemców.

Oprócz egzaminów potwierdzających znajomość języka angielskiego wymienionych powyżej, kandydaci z krajów UE mogą podać ocenę z języka angielskiego zdawanego na egzaminie końcowym w szkole średniej, pod warunkiem, że była to ocena zaliczająca. Więcej szczegółów na temat wymagań dotyczących kandydatów z różnych krajów UE można uzyskać na stronie UCC: <http://www.ucc.ie/en/ProspectiveStudents/Admissions/entry-requirements/>.

Biuro ds. Studentów Cudzoziemców przy UCC

Biuro ds. Studentów Cudzoziemców przy UCC (The International Education Office) służy informacją dla studentów z zagranicy, którzy chcieliby podjąć naukę na UCC. **Kandydaci z krajów spoza UE muszą składać podania o przyjęcie** przez Biuro. Obecnie na UCC studiuje ponad 2 tys. studentów z zagranicy.

²⁸Poniżej przedstawione są wyniki wymagane na UCC z egzaminu IELTS (gdzie druga liczba oznacza wynik obowiązujący na studiach magisterskich/podyplomowych)

- Wydział Sztuki, Studiów Celtyckich oraz Socjologii: IELTS 6.5 / 7.0
- Wydział Prawa i Ekonomii: Ekonomia IELTS 6.0 oraz Prawo IELTS 6.5 / 6.5
- Wydział Nauk Ścisłych, Inżynierii i Technologii Spożywczej: IELTS 6.0 / 6.0
- Wydział Medycyny i Zdrowia Publicznego: IELTS 6.5/ 6.5

- International Education Office, "Roseleigh", Western Road, Cork
Tel.: (021) 4904730 / 34
Fax: (021) 4904735
Strona internetowa: www.ucc.ie/en/international/
E-mail: e.connolly@ucc.ie

Ośrodek Kształcenia Ustawicznego dla Dorosłych przy UCC

Ośrodek Kształcenia Ustawicznego dla Dorosłych przy UCC (The Centre for Adult Continuing Education) ma w swojej szerokiej ofercie krótkie kursy prowadzące do uzyskania świadectwa ukończenia lub dyplomu. Otwarte są dla wszystkich chętnych bez względu na wiek i długość przerwy w nauce. Nie ma wymagań co do znajomości języka angielskiego, ale warto skontaktować się z Ośrodkiem, aby zapoznać się z innymi wymogami dotyczącymi interesujących was kursów.

- "The Laurels", University College Cork, Western Road, Cork.
Tel.: (021) 4902301 / 4904719/ 4904739
Fax: (021) 4276619
Strona internetowa: www.ucc.ie/en/ace
E-mail: ace@ucc.ie

Uczelnie niezależne

Griffith College Cork

Griffith College Cork to niezależne kolegium oferujące kursy w ramach studiów dziennych i wieczorowych z ekonomii, prawa, psychologii, dziennikarstwa i mediów oraz kursy dla sekretarek. Większość kursów licencjackich zatwierdzana jest przez HETAC i wymaga złożenia podania przez CAO. W ofercie uczelni znajdują się również kursy krótsze i wieczorowe.

- Griffith College Cork, Wellington House, 9/11 Patrick's Hill, Cork, Ireland
Tel.: (021) 4507027
Fax: (021) 4507659
E-mail: international@gcc.ie
Strona internetowa: www.griffithcollegecork.ie

Kandydaci z krajów UE/spoza UE: czesne w szkołach wyższych

Status kandydata zostaje określony w trakcie procesu rekrutacyjnego i pozostaje niezmienny przez cały okres trwania studiów za wyjątkiem osób, którym przyznano status uchodźcy. Podania kandydatów z krajów UE i spoza UE rozpatrywane są oddzielnie. Obowiązują ich także inne opłaty za naukę. Dodatkowe informacje można uzyskać w poszczególnych instytucjach.

Kandydaci z krajów UE, którzy mają prawo do czesnego wg standardów UE

1.

a.) Obywatele Irlandii (oryginalny akt urodzenia)

Obywatele krajów UE (dowód tożsamości lub paszport)

Osoby o oficjalnym statusie uchodźcy i członkowie ich rodzin (list z Ministerstwa Sprawiedliwości)

b.) Osoby, które ukończyły szkołę ponadpodstawową w obrębie UE

LUB

2.

a.) Osoby, które zamieszkują kraj UE dla celów podatkowych od co najmniej trzech lat z ostatnich pięciu lat (samo studiowanie w trybie dziennym nie wystarcza), przy czym muszą mieć ukończone 23 lata w momencie rozpoczęcia studiów;

Jeśli kandydat na studia nie ma ukończonych 23 lat, wówczas brane pod uwagę jest miejsce głównej rezydencji podatkowej rodziców; mimo to sam kandydat musi w dalszym ciągu spełnić wymóg dotyczący okresu zamieszkania.

b.) Kandydaci, którzy pracowali/uczyli się w pełnym wymiarze godzinowym przez trzy lata z ostatnich pięciu. W tym wypadku wystarczy praca/nauka w pełnym wymiarze godzinowym pod warunkiem, że twój współmałżonek/rodzic otrzymuje ulgę podatkową na ciebie potwierdzoną formularzem podatkowym P21 lub dowodami wpłat zasiłku z opieki społecznej.

Studenci spoza UE nienależący do żadnej z powyższych kategorii muszą płacić pełne **czesne „gospodarcze”**.

Rządowy program zwalniania z opłat czesnego:

Dostępny dla:

1) Studentów studiów dziennych jeszcze bez dyplomu niepowtarzających lat, przy czym studia mają trwać przynajmniej dwa lata i odbywać się w instytucji objętej programem.

2) Obywateli Irlandii (oryginalny akt urodzenia)

Obywateli krajów UE (dowód tożsamości lub paszport)

Osób o oficjalnym statusie uchodźcy i członkowie ich rodzin (list z Ministerstwa Sprawiedliwości)

3.) Kandydaci ubiegający się o przyjęcie do programu powinni mieć status zwykłego rezydenta kraju UE w trzech latach z ostatnich pięciu. Status zwykłego rezydenta otrzymujesz automatycznie, jeśli pracujesz/uczysz się w pełnym wymiarze godzinowym lub jeśli twój współmałżonek/rodzic otrzymuje ulgę podatkową na ciebie potwierdzoną formularzem podatkowym P21. Okres ubiegania się o status uchodźcy/obywatela może być wliczany do okresu rezydencji.

Wsparcie finansowe, stypendia naukowe, granty

Studenckie granty na utrzymanie

Komitet ds. Kształcenia Zawodowego w Cork (The City of Cork VEC) oraz Rada Miasta/Powiatu Cork we współpracy z Ministerstwem Nauki i Edukacji oferuje wsparcie finansowe w formie grantów uzależnionych od sytuacji materialnej studenta. O granty mogą się ubiegać:

- Kandydaci, których rodzice są zwykłymi rezydentami w okręgu administracyjnym Komitetu/Rady od 1 października roku poprzedzającego datę wystąpienia o przyznanie grantu.

W przypadku, gdy kandydat ukończył 23 lata przed 1 stycznia roku rozpoczęcia studiów oraz nie mieszka z rodzicami, uważany jest za dorosłą osobę niepozostającą na utrzymaniu rodziców. W związku z tym sam kandydat musi zostać uznany za zwykłego rezydenta²⁹, czego dowodem mogą być rachunki domowe/książeczki wynajmu.

- Kandydaci muszą mieć ukończone przynajmniej 17 lat przed 1 stycznia kolejnego roku LUB 16 lat w przypadku programu PLC.
- Kandydaci muszą być
 - a) Obywatelami krajów UE lub EOG
 - b) Uchodźcami (włączając w to członków rodziny, z którymi ponownie się połączyli)
 - c) Osobami o statusie 'Leave to Remain'
 - d) Współmałżonkami/dziećmi spoza EOG pozostającymi na utrzymaniu obywatela Irlandii
 - e) Współmałżonkami/dziećmi spoza EOG pozostającymi na utrzymaniu obywatela EOG pod warunkiem, że jest on/ona zatrudniony/a lub prowadzi własną działalność gospodarczą.

Należy jednak zauważyć, że rodzice obywateli irlandzkich nie mogą w świetle obecnych przepisów ubiegać się o studenckie granty na utrzymanie.

- Dochód kandydata nie może przekroczyć limitu ustalanego w zależności od wysokości grantu. Wysokość grantu może pokrywać opłaty rejestracyjne w 25%, 50%, 75% lub w całości; dalszy grant wyrównawczy przysługuje osobom niepełnosprawnym, których dochód plasuje się poniżej niższego progu i które pobierają (lub ich rodzice) długoterminowy zasiłek z opieki społecznej.

Zeznania dotyczące dochodu należy złożyć za poprzedni rok podatkowy kończący się z 30 grudnia na formularzach podatkowych P60 i P21³⁰.

²⁹ Kandydaci z krajów UE, którzy nie spełniają warunku rezydencji mogą ubiegać się **tylko** o granty przyznawane na podstawie sytuacji materialnej pod warunkiem, że byli rezydentami zwykłymi kraju członkowskiego UE od 1 października poprzedniego roku ze względów innych niż wyłącznie lub głównie po to, by podejmować naukę w trybie dziennym.

³⁰ Dochód kandydatów wyliczany jest łącznie z dochodem rodziców, chyba że kandydaci utrzymują się samodzielnie.

Są dwie wysokości stawek grantu: stawka ‘adjacent rate’ („stawka bliska”) dla studentów mieszkających w promieniu 24 km od uczelni oraz stawka ‘non-adjacent rate’ („stawka daleka”), dla wszystkich pozostałych, w tym dorosłych studentów (zarówno pozostających i niepozostających na utrzymaniu rodziców, bez względu na odległość uczelni od miejsca zamieszkania)³¹.

Rodzaje grantów przysługujących studentom i adresy odpowiednich instytucji

1. **Grant na naukę w szkole wyższej:** Minimum dwuletnie studia prowadzące do stopnia licencjata z wyróżnieniem (poziom 8) i minimum jednoroczne studia podyplomowe na uniwersytecie lub politechnice.
 - Cork City Council, Higher Education Grant, City Hall
Tel.: 021) 4924087 / 4924096 / 4924363
Strona internetowa: www.corkcity.ie/ourservices/corporateaffairhighereducationgrants/
E-mail: highereducation@corkcity.ie
 - County Council, Higher Education Grant, County Hall, Cork.
Tel.: (021) 4276891
Strona internetowa: highereducationgrants@corkcoco.ie
E-mail: <http://www.corkcoco.ie/co/web/Global%2520Nav/Home>
2. **Grant VEC:** Studia prowadzące do stopnia licencjata z wyróżnieniem (poziom 8) oraz studia podyplomowe (poziom 9/10) na uniwersytecie lub politechnice pod warunkiem, że są one kontynuacją nauki na uniwersytecie dla kandydatów z Higher Certificate/Ordinary Degree.
3. **Program PLC:** kursy PLC w kolegiach pomaturalnych (poziom 5/6)
4. **Grant na naukę w szkole wyższej dla stażystów:** Higher Certificate (poziom 6) lub studia licencjackie zwykłe w CIT (poziom 7).

O grantach wymienionych w punktach od 2 do 4 decydują komitety ds. kształcenia zawodowego (VEC’s):

- City of Cork Vocational Education Committee, 21 Lavitt’s Quay, Cork.
Tel.: (021) 4273377
Strona internetowa: www.corkvec.ie/grants/index.shtml
E-mail: grants@corkvec.ie
- Cork County Vocational Education Committee, Education Support Services, Yeats House, Barrack Square, Ballincollig, Co Cork
Tel.: 021 466 5000
Strona internetowa: <http://www.cocorkvec.ie/StudentGrants/>
Email reception@cocorkvec.ie

³¹ W lutym 2008 roku opublikowano Ustawę o dofinansowaniu studentów, w świetle której nowy, ujednolicony system grantów ma zastąpić dotychczasowe 4 systemy grantowe. Systemem mają zarządzać komitety ds. kształcenia zawodowego (VECs). Co istotne, kandydaci będą mieli obowiązek zamieszkiwać jako rezydent w kraju przez 3 z ostatnich 5 lat. Zmiany wejdą w życie w roku akademickim 2009/2010.

Przewodniki on-line

- www.education.ie/home/home.jsp?pcategory=10900iecategory=19277
- www.MyGrant.ie

Stypendia naukowe

Stypendia UCC dla studentów spoza EOG

System pomocy finansowej dla studentów z krajów rozwijających się w UCC adresowany jest do studentów z krajów uboższych, którzy pragną rozpocząć studia dyplomowe na UCC i polega na obniżeniu opłat do poziomu czesnego dla studentów z UE.

- International Education Office, "Roseleigh", Western Road, Cork.
Tel.: (021) 4904730/34
Fax: (021) 4904735
Strona internetowa: www.ucc.ie/en/international
E-mail: e.connolly@ucc.ie

UCC przyznaje też co roku stypendia podyplomowe na podstawie konkursu dla studentów spoza UE. Polegają one również na obniżeniu czesnego do poziomu obowiązującego studentów z UE. W obrębie jednego wydziału można rokrocznie przyznać nie więcej niż 3 stypendia.

- Postgraduate Admissions Office, West Wing, UCC, Western Road, Cork.
Tel.: (021) 4903241
Fax: (021) 4903233
E-mail: acronin@ucc.ie or D.Daly@ucc.ie

CIT

Informacje na temat czesnego, grantów i stypendiów można uzyskać w biurze rekrutacyjnym CIT.

- Admissions Office, Cork Institute of Technology, Rossa Avenue, Bishopstown, Cork
Tel.: (021) 4326255
Strona internetowa: www.cit.ie
E-mail: admissions@cit.ie

Program stypendialny Nowa Irlandia oferowany przez The Bank of Ireland i UCD

Program stypendialny The Bank of Ireland i UCD to nowa inicjatywa kierowana do mniejszości etnicznych spoza UE zamieszkujących obecnie w Republice Irlandii. W ramach programu przyznawane są łącznie trzy stypendia w wysokości do 5 tys. euro rocznie na okres podjętych studiów dyplomowych. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.ucd.ie/newirishscholarships. Należy jednak pamiętać, iż z programu tego mogą skorzystać wyłącznie osoby zamierzające podjąć studia na University College Dublin (UCD).

Programy wspierające dostęp do nauki

Program szkoleń zawodowych

The City of Cork VEC ma w swojej ofercie także program szkoleń zawodowych „The Vocational Training Opportunities Scheme (VTOS)”, który stwarza bezrobotnym możliwość powrotu do usystematyzowanej edukacji w środowisku dorosłych. (www.corkvec.ie/community_education/vocational_training.shtml)

VTOS to program edukacyjno-szkoleniowy „drugiej szansy” oferujący szereg kursów zaprojektowanych z myślą o bezrobotnych. Są to kursy w pełnym wymiarze godzin, trwają do dwóch lat i obejmują swym zakresem przedmioty z programu nauki w szkole podstawowej i średniej (Junior/Leaving Certificate) lub z kursów FETAC na poziomie od 1 do 3. Studenci na kursach PLC mogą również skorzystać z tego programu, przy czym zostaną przydzieleni do różnych grup. Jeśli jesteś zainteresowany tą ofertą, skontaktuj się z koordynatorem VTOS w najbliższym kolegium pomaturalnym.

Osoby, które mogą ubiegać się o udział w programie muszą mieć ukończone 21 lat i pobierać zasiłek/zapomogę dla osoby szukającej pracy (lub inne zasiłki z opieki społecznej) przez ostatnie sześć miesięcy. Na miejsce w/w zasiłku lub zapomogi kandydaci otrzymują dodatek szkoleniowy; mogą również dalej korzystać z zasiłków drugorzędnych takich jak dodatki na posiłki/pokrycie kosztów podróży. Osoby korzystające z tego programu mogą również ubiegać się o granty z lokalnego biura VEC z wyłączeniem rodziców obywateli irlandzkich.

Więcej informacji można znaleźć na stronie www.vtos.ie.

Inicjatywa „Powrót do Nauki”

Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny wprowadziło inicjatywę „Powrót do Nauki” celem podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności wśród osób pozostających bez pracy przez dłuższy okres czasu, rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz osób niepełnosprawnych. W ramach programu można starać się o dofinansowanie wybranych kursów.

Osoby, które mogą skorzystać z tego projektu powinny mieć ukończone 21 lat (18 lat, jeśli przez dwa lata nie pobierały formalnej nauki) i pobierać zasiłki z opieki społecznej przynajmniej od 6/12 miesięcy. Nauka w niepełnym wymiarze godzinowym pozwala osobom bezrobotnym dalej korzystać z zasiłku a jednocześnie uczęszczać na kursy wieczorowe lub part-time bez względu na wiek.

- Social Welfare Office, Hanover Quay, Cork.
Tel.: (021) 4270055
Strona internetowa: www.welfare.ie/foi/bte_all.html#1

Więcej szczegółów na temat różnych form pomocy finansowej można znaleźć na stronie www.studentfinance.ie

Kursy języka angielskiego

Prywatne szkoły uczące języka angielskiego jako język obcy (EFL)

Wszystkie szkoły wymienione poniżej oferują odpłatną naukę języka angielskiego od poziomu podstawowego do zaawansowanego. Harmonogram zajęć i ceny kursów różnią się w zależności od szkoły. Należy więc kontaktować się z poszczególnymi szkołami w celu uzyskania aktualnych informacji na temat kursów i wolnych miejsc w grupach.

- Carraig Linguistic Services, Abbey House, 4 North Abbey Street, North Mall, Cork.
Tel.: (021) 4300722
Fax: (021) 4300685
Strona internetowa: www.carraigls.com
E-mail: carigls@eircom.net
- Cork International Language Academy (CILA), Fitzgerald House, Grand Parade, Cork.
Dzienne kursy języka angielskiego i Business English połączone z zajęciami pozalekcyjnymi.
Tel.: (021) 4905934
Strona internetowa: www.cilagroup.com/
E-mail: info@cilagroup.com
- Cork English College, 30 - 32 St. Patrick's Quay, Cork.
Dzienne kursy języka angielskiego i Business English przez cały rok.
Kursy przygotowujące do egzaminów: FCE, CAE, TOEIC, IELTS i TOEFL – konkretne terminy.
Tel.: (021) 4551522
Fax: (021) 4551508

Strona internetowa: www.lah.ie

E-mail: info@lah.ie

- Cork Language Centre International, 16 St. Patrick's Place, Wellington House, Wellington Quay, Cork.

Dzienne kursy języka angielskiego przez cały rok

Kursy przygotowujące do egzaminów: FCE, CAE, TOEIC, IELTS i TOEFL – konkretne terminy.

Tel.: (021) 4551661

Strona internetowa: www.corklanguagecentre.ie

E-mail: info@corklanguagecentre.ie

- G & G School of English, 10 Georges Quay Cork

Metoda Callana; kursy dla dzieci i dorosłych.

Tel.: 085 7129369

E-mail: szkolagg@gmail.com

- North Monastery Language Institute, 11 Pembroke Str., Cork.
Kursy ogólne i z elementami Business English przez cały rok. Zajęcia w ciągu dnia i wieczorami.

Kursy przygotowujące do egzaminów: IELTS, FCE, CAE, CPE – konkretne terminy.

Tel.: 427-6900/439-4458

Strona internetowa: www.nmli.ie

E-mail: info@nmli.ie

- UCC Language Centre, O'Rahilly Building, University College, Cork³².

Dzienne i wieczorowe kursy przygotowujące do egzaminów FCE, CAE CPE, IELTS oraz Business English, zapisy zwykle mają miejsce we wrześniu, styczniu in a Wielkanoc.

Tel.: (021) 4902043

Strona internetowa: www.ucc.ie/esol

E-mail: info@langcent.ucc.ie

Bezpłatne/tanie kursy języka angielskiego

Poniżej zamieszczamy listę instytucji oferujących darmowe (lub w bardzo przystępnej cenie) kursy języka angielskiego dofinansowywane przez VEC. W celu uzyskania aktualnych informacji na temat kursów i cen należy skontaktować się z poszczególnymi szkołami.

- Welcome English, Convent Place, Cork.

Kursy otwarte dla osób ubiegających się o azyl, uchodźców oraz, jeśli są jeszcze miejsca wolne, dla osób bezrobotnych i imigrantów z niskimi zarobkami. Różne poziomy: od początkującego do średnio zaawansowanego, kursy czytania i pisania oraz IELTS.

³² Członkowie Nasc mogą skorzystać z kursów ESOL w Ośrodku Językowym UCC po obniżonej cenie. Więcej informacji u urzędników zajmujących się poradami.

Tel.: (021) 4316537
Strona internetowa: www.WelcomeEnglish.com
E-mail: welcomeenglish@hotmail.com

- Centre for the Unemployed, 13 North Main Street, Cork.
Zajęcia każdorazowo kosztują trzy euro i otwarte są dla wszystkich bez względu na status. Poziomy: początkujący i średnio zaawansowany.
Tel.: (021) 4275876
E-mail: cctu@eircom.net
- Altrusa/VEC Literacy Scheme, Cork College of Commerce, Morrison Ireland, Cork
Tel.: 021-4270088
E-mail: altrusa@ccoc.ie
Miejsce: Kurs początkujący – Cork College of Commerce
Kurs średnio zaawansowany - St Johns Central College, Sawmill str.,
Cork
Kurs zaawansowany– Cork City Library, Grand Parade, Cork
- Ballincollig Community School, Inishmore, Ballincollig, Co. Cork.
Tel.: (021) 4871740
Strona internetowa: www.balcs.ie
E-mail: adultEd@balcs.ie
- Carrigaline Community School, Waterpark, Carrigaline, Co. Cork.
Tel.: (021) 4373767
Strona internetowa: www.carrigcs.ie
E-mail: info@carrigcs.ie
- Carrigtwohill Family Resource Centre, Main str, Carrigtwohill.
Tel.: 086 8693333
- Cobh Adult Learning, Prayer and Pastoral Centre, Cobh.
Tel.: 086 8238772
- St. Colman's Community College, Midleton, Cork.
Tel.: (021) 4631696
Strona internetowa: www.midletonvec.ie
E-mail: adulted@midletonvec.ie
- St. John's Central College
FETAC- Level 5 (Upper Intermediate) 24 weeks
Tel.: 021 4255500
Strona internetowa: www.stjohnscollege.ie
E-mail: neil@stjohnscollege.ie

- Cork College of Commerce, Morrison's Island, Cork
Początkujący, nauka i poprawa wymowy, początkujący dla Polaków, First Certificate in English, Cambridge Advanced Certificate
Kursy 10-tygodniowe.
Tel.: 021/4222100
Fax: 021/4275075
Email: apply@ccoc.ie
- Cork Douglas Community School, Sawmill Street, , Clermont Ave, Douglas, Cork
Tel.: (021) 4294208
E-mail : adulated@dcscork.ie
Strona internetowa : www.dcscork.ie
- Ashton School, Blackrock road, Cork
Tel.: (021) 4966044
E-mail : ashton@iol.ie
Strona internetowa : www.ashton.ie
- Bishopstown: Scoil An Spioraid Naomh, Curraheen Rd. Bishopstown.
Kursy dla początkujących. Proszę pytać o program Altrusa.
- Ard Bhaile, Ard Bhaile, Mayfield
ABLES Literacy Scheme, 53 Comeragh Park, The Glen
Tel.: 021-4500434
E-mail: mcalo@eircom.net
- Mahon Family Resource Centre, Mahon Drive, Mahon
Tel.: 086-8577820 (Brid Murphy)
E-mail: jenny@frcentre.ie
- My Cork Association
Poziom początkujący tylko dla Polaków.
Kontakt: Slava - 0868756465

Nauka w szkołach środowiskowych

Trzy kolegia pomaturalne oraz szkoły środowiskowe wymienione powyżej we współpracy z organizacjami środowiskowymi w Cork oferują oprócz kursów języka angielskiego także kursy wiedzy podstawowej. Obejmują one naukę obsługi komputerów, rysunku i rękodzieła, kursy muzyczne, sportu i tańca. Kilka szkół oferuje również kursy kończące się uzyskaniem certyfikatu, np. kursy ECDL (Europejskie Komputerowe Prawo Jazdy) lub pierwszej pomocy, a także kursy prowadzące do uzyskania dyplomu w systemie „nauki na odległość”. Stowarzyszenia takie jak Nasc również zapewniają różnorodne kursy, w tym kursy ECDL lub szkolenia ‘Training for Transformation’.

Kursy czytania i pisania dla dorosłych

Krajowa Agencja ds. Analfabetyzmu u Dorosłych (The National Adult Literacy Agency - NALA), która jest niezależną organizacją o strukturze członkowskiej udostępnia na swojej stronie internetowej pełną listę programów doskonalenia umiejętności czytania i pisania w powiecie i mieście Cork: www.nala.ie/schemes/listing/county/ck.html.

NALA ma również inną stronę internetową (www.literacytools.ie), która oferuje wsparcie dla dorosłych, którzy chcą doskonalić swoje umiejętności pisania, czytania i liczenia.

- NALA Southern Office, 21 Lavitt's Quay, Cork
Tel.: (021) 4278655
Fax: (021) 4278655
Strona internetowa: www.NALA.ie
E-mail: mmurray@nala.ie

Organizacje wspierające rozwój edukacji

Ośrodek Informacyjny dla Dorosłych Cork City/West Cork

Ośrodek Informacyjny dla Dorosłych (The Cork City Adult Guidance Service) oferuje bezpłatne i poufne porady dla osób, które chciałyby podjąć naukę na kursach dla dorosłych w Cork. Ośrodek zapewnia zarówno konsultacje indywidualne oraz spotkania informacyjne, których głównym celem jest pomoc zainteresowanym w znalezieniu odpowiednich kursów i możliwości pomocy finansowej.

- Cork City Adult Guidance Service, Information Resource Centre, The Assembly Rooms, 1st Floor, 22 South Mall, Cork.
Tel.: (021) 4907149
E-mail: guidanceinfo@corkvec.ie
- West Cork Adult Guidance Service, Co Cork VEC, Sutherland Centre, North Street, Skibbereen, Co. Cork.
Tel.: (028) 21537 / 21011
Strona internetowa: www.wcaded.ie
E-mail: info@wcaded.ie

Irlandzka Rada ds. Studentów Cudzoziemców

Irlandzka Rada ds. Studentów Cudzoziemców (The Irish Council for International Students - ICOS) to niezależna, pozarządowa organizacja non-profit założona w 1970 roku w celu wspierania interesów studentów z zagranicy w Irlandii.

- Irish Council for International Students, 41 Morehampton Road, Dublin 4, Ireland
Tel.: (01) 6605233
Fax: (01) 6682320
Strona internetowa: www.icosirl.ie
E-mail: office@icosirl.ie

Przydatne linki do ważnych organizacji

www.ncge.ie/adult_guidance.htm - Krajowy Ośrodek Informacyjny ds. Edukacji (The National Centre for Guidance in Education - NCGE) prowadzi inicjatywę wspierającą edukację dorosłych, na którą składa się 38 projektów działających w całym kraju. Ich celem

jest zapewnienie wysokiej jakości usług doradczych w zakresie nauki dorosłych uczestniczących w VTOS, kursach doskonalenia umiejętności czytania i pisania oraz innych programach środowiskowych dla dorosłych w całym kraju.

www.AONTAS.com - AONTAS, czyli Irlandzkie Stowarzyszenie ds. Edukacji Dorosłych, to organizacja zrzeszająca członków wolontariuszy. Promuje wzrost poziomu wiedzy w społeczeństwie poprzez rozbudowany system wysokiej jakości kursów przeznaczonych dla dorosłych otwartych dla wszystkich chętnych.

www.iilt.ie - Integrate Ireland Language and Training (IILT) to organizacja założona w celu koordynacji kursów języka angielskiego dla uchodźców oraz wspierania działań komitetów ds. edukacji dorosłych w zakresie organizowanych przez nie kursów angielskiego dla osób ubiegających się o azyl.

www.heai.ie/index.cfm/page/category/id/172 - Oddział Rady ds. Szkolnictwa Wyższego zajmujący się promowaniem równości w dostępie do szkolnictwa wyższego (The Higher Education Authority's National Office for Equity of Access to Higher Education) ułatwia dostęp do placówek oświatowych grupom, które w sektorze szkolnictwa wyższego są silnie niedoreprezentowane – są to osoby o niekorzystnej sytuacji finansowej bądź rodzinnej, osoby niepełnosprawne lub studenci dorośli.

www.leargas.ie - Léargas to krajowa agencja o długoletnim doświadczeniu w kierowaniu programami na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym w zakresie edukacji i kształcenia ustawicznego, szkoleń zawodowych, pracy środowiskowej i pracy z młodzieżą, oraz doradztwa w sprawach edukacyjnych.

www.educationireland.ie – Działania Zarządu ds. Edukacji Międzynarodowej (The International Education Board) koncentrują się na promowaniu Irlandii jako ośrodka edukacji międzynarodowej. Organizacja jest pierwszym źródłem informacji dla studentów z zagranicy zainteresowanych możliwością nauki w Irlandii. Działalność Zarządu obejmuje także promocję szkolnictwa irlandzkiego za granicą poprzez kampanie reklamowe, opracowywanie i udostępnianie ogólnych informacji oraz przez uczestnictwo w targach edukacyjnych, seminariach oraz warsztatach.